

Colofon

CaissaNieuws is het club-
orgaan van schaakvereniging
Caissa, opgericht 1 mei 1951

Redactie:

Eric Coppoolse, Wim Suyder-
houd, Aldo van de Woestijne

Vormgeving:

Angelo Spiler

Kopij:

caissanieuws@gmail.com

Clublokaal:

Multifunctioneel centrum
Coenen-Lydia, Roelof Hart-
plein 2, Amsterdam

Contact:

caissa.amsterdam@gmail.com

Website:

www.caissa-amsterdam.nl

2

Inhoud CN December 2010

Redactioneel	3	Feuilleton:	
Van de voorzitter	3	Deel 1&2	22
<i>Hugo van Hengel</i>		<i>Eric Coppoolse</i>	
Van de secretaris	4		
<i>Abe Willemsma</i>			

EXTERNE COMPETITIE

Het eerste	5	Geslaagd schaak- tennistoernooi	24
<i>Eric Coppoolse</i>		<i>Rik Salomons</i>	
Het team intiem:		Avonturen tussen gump- tion en geluk in het SGA-	
Het vriendenteam	8	Veteranentoernooi	26
<i>Paul Schipper</i>		<i>Wim Suyderhoud</i>	

INTERNE COMPETITIE

Van de interne	10	Dossier Eijgenbrood 2010: Recept voor een top-10 klassering	28
<i>Cas Zwaneveld</i>		<i>Rob Ritzema</i>	
Partij van de maand	10	Paard verslaat loper	33
<i>Eric Coppoolse</i>		<i>Aldo van de Woestijne</i>	
Incident in de tent:		Sollicitate	34
Een Salomonsoordeel	12	<i>Tommy Koens</i>	
<i>Jaap van Velzen</i>		Een partij	36
Jeanne Potters-Hans		<i>Peter van der Werf</i>	
Kuyper 0-0	13	Dracula	37
<i>Jeanne Potters</i>		<i>Hugo van Hengel</i>	
Patstelling, of toch niet?	14	Benasque	40
<i>Rob Ritzema</i>		<i>Nils de Rijk</i>	

CAISSANEN

Wie is die schaker?		Schaakproblemen	35
Freek Terlouw: "ik ben niet zo'n lezer"	15	<i>Angelo Spiler</i>	
<i>Tony Lith</i>		Schaakstudies	36
Hoofdzaken en bijzaken:		<i>Aldo van de Woestijne</i>	
Waarom schaken mij gelukkig maakt	17	Oplossingen	44
<i>Wim Suyderhoud</i>			
In den vreemde:	18		
La Palma, 17 nov. 2010			
<i>Lesly Gebhard</i>			

TERZIJDE

WorldWideWeb:		DE JEUGD	43
ChessTempo	20		
<i>Eric Coppoolse</i>		EN VERDER...	
Een foto van een mooie dag:		Het ongerijmde	23
De briefkaart van Tito	21	<i>Eric Coppoolse</i>	
<i>Eric Coppoolse</i>		Lessen van Jop	39
		<i>René Lasschuit</i>	

Voor u ligt de nieuwe CaissaNieuws,

gemaakt door een nieuwe redactie. Na de afgelopen twee jaar de drijvende kracht te zijn geweest achter CN, heeft Aldo van de Woestijne nu versterking gekregen van Eric Coppoolse, Angelo Spiler en Wim Suyderhoud, .

Het eerste wat natuurlijk opvalt, is de nieuwe layout. We hopen dat ze u bevalt, en zo ja, dan kunt u uw lof richten tot Angelo. Als u het daarentegen niet mooi vindt, kunt u zich ook tot Angelo richten, maar pas dan op voor zijn Italiaanse temperament!

Inhoudelijk hebben we er voor gekozen om de Caissa centraal te stellen. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de nieuwe rubriek 'Het team intiem', waarin we een extern team beter leren kennen. Daarnaast heeft de nieuwe CN een wat wijdere blik gekregen: naast vertrouwde elementen zoals toernooiverslagen, wordt er nu ook een zijdelingse blik geworpen op het internet, poëzie, verre landen, schaakpsychologie.

Maar de essentie van CaissaNieuws is niet veranderd: een blad voor maar vooral van Caissa. Het zijn uw bijdragen die CN haar karakter geven, de

Redactioneel

verhalen van en over de leden van Caissa. Daarom hierbij nog een oproep. Mocht u graag iets willen schrijven, of heeft u een onderwerp dat u graag zou willen terugzien in CN, of zou u anderszins een bijdrage willen leveren, laat het ons weten.

Rest ons alleen nog om u veel leesplezier te wensen!

Beste schaakvrienden!

Het nieuwe schaakseizoen is al weer zo'n twee maanden aan de gang en naar mijn mening staat een en ander weer goed op de rails. Bij de start van het seizoen zijn er altijd wel weer wat nieuwe dingen waar we aan moeten wennen, nieuwe externe teams, nieuwe teamleiders, andere aanpak bij de jeugd, maar inmiddels loopt het meeste goed.

In de eerste plaats wil ik de goede start van de hoofdmacht van Caissa in de Meesterklasse voor het voetlicht brengen. De nederlaag tegen HSG was min of meer wel ingecalculiseerd, maar de overwinning op ESGOO heeft de kansen op een langer verblijf in de Meesterklasse aanzienlijk doen toenemen.

In de tweede plaats is het u wellicht opgevallen dat de slechtste schaakborden in Huize Lydia zijn afgevoerd en dat we tegenwoordig over aanzienlijk meer fraaie houten schaakborden beschikken. Dit is de verdienste van René Nooteboom en Abe Willemsma. Zij hebben een flink aantal schaakborden en DGT's uit Sporthal De Pijp opgehaald en in Huize Lydia gestald. Feit is wel dat er nog steeds een grote hoeveelheid spelmateriaal in Sporthal De Pijp staat opgeslagen. Nu we daar niet meer spelen heeft de Sporthal ons gevraagd om het materiaal daar weg te halen. Aangezien er

3

Van de voorzitter

Door Hugo van Hengel

in Huize Lydia weinig opslagmogelijkheden zijn die nog niet door andere organisaties worden gebruikt, willen we dit materiaal voorlopig onder-

brengen bij verschillende Caissaleden. Als u dus in huis ruimte hebt voor de opslag van schaakmateriaal, laat dit dan weten aan het bestuur. Een ander punt van zorg is de staat van de analoge schaakklokken. Veel klokken zijn defect en deze moeten gerepareerd worden. Daarom wil ik aan iedereen die in staat is om klokken te repareren vragen om een keer een aantal klokken mee naar huis te nemen en deze een week later gerepareerd weer terug te brengen. Laat ook dit dan even weten aan het bestuur.

Ook in het nieuwe seizoen gaan we weer training van Jop Delemarre organiseren. De eerste trainingsavond staat gepland op dinsdag 30 november. Ook in 2011 zullen weer een aantal trainingsavonden georganiseerd worden. Zie ook elders in deze CN en houd de website in de gaten. U kunt zich aanmelden bij René Lasschuit.

De website heeft aan het begin van het seizoen een complete metamorfose ondergaan. In de nieuwe versie is er de mogelijkheid om te reageren op artikelen. Maak daar vooral gebruik van! Toch hoor ik zo af en toe kritiek op de website en uiteraard staan de webmaster en het bestuur open voor suggesties. Juist de ervaringen van gebruikers zijn van onschatbare waarde voor het verbeteren van de website. Mocht u dus bepaalde suggesties hebben voor verbetering, laat dit dan vooral weten aan de webmaster Sander Tigelaar (caissa.website@gmail.com). Verder vind ik het zelf altijd erg leuk om geregeld nieuwe artikelen op de website te zien en ik weet dat velen bij Caissa er zo over denken. Daarom wil ik vooral de teamleiders verzoeken om na een externe wedstrijd een (kort) verslag te schrijven voor op de website. Voor het uploaden op de website kun je bij de webmaster een login aanvragen waarmee je eenvoudig zelf het verslag op de site kunt zetten. Dat geldt trouwens ook

voor partijen die op de site kunnen worden nagespeeld. Er was enige tijd een technisch probleem met het uploaden van partijen, maar dit is inmiddels opgelost.

Bij de jeugd is er in het nieuwe seizoen heel wat veranderd. Robert Jan Schaper is nu naast Freek Terlouw ook betrokken bij de organisatie van de jeugdafdeling. Een en ander is nu meer gestructureerd en er bestaat nu ook een toptraining voor talentvolle jeugdleden, gegeven door Gertjan van de Hoeven. Ook is er een mailinglijst voor jeugdleden en voor ouders van jeugdleden opgestart. Zodoende willen we ook de ouders betrekken bij de organisatie van de jeugd.

Zoals jullie allen weten wordt Professor Van Hulst 100 in januari 2011. Dit willen we gaan vieren op dinsdag 8 februari. Er zal dan geen interne speelronde zijn. Verder kan ik er op deze plaats weinig over zeggen, want ook Johan leest dit stuk en er moet toch wel sprake van enige verrassing blijven. In mei 2011 bestaat Caissa 60 jaar en uiteraard zullen we dit gaan vieren. Ik kan er op dit moment nog niet veel over zeggen, maar de commissie die voor de organisatie van het evenement gaat zorgen wordt op dit moment gevormd. Mocht u zelf graag zitting nemen in deze commissie, laat dit dan weten aan het bestuur.

Tot slot is dit weer het eerste nummer van CaissaNieuws in het nieuwe seizoen. Het is fantastisch dat er nu een heel team van mensen is gevormd dat zich bezighoudt met de redactie en vormgeving van CaissaNieuws. Ik wil nog graag onder de aandacht brengen dat het voor Caissa een behoorlijke besparing is wanneer u ervoor kiest om het clubblad digitaal te ontvangen in plaats van in gedrukte vorm. Ook dit kunt u weer aangeven bij het bestuur. Voor de rest wens ik u veel leesplezier bij dit ongetwijfeld weer fraaie nummer van CN.

Van de secretaris

Door Abe Willemsma

We hebben enige terugval in het ledenaantal, dat komt evenwel door de seizoensovergang. We gaan van 215 leden in augustus terug naar 202 leden.

Een hartelijk welkom aan de volgende leden:

Senioren: Jack Blanchard, Sven Heidenrijk, Warren Volk-Makarevicz (+3)

Jeugdleden: Luca Klein, Martijn Haan (+2)

De volgende leden hebben hun lidmaatschap opgezegd:

Senioren: Jop Dekker, Niek Narings, Bart Konijn, Paul Hogervorst, Richard Fritschy, Fokko Hemminga, Jildo Kalma, Sjoerd de Vos (-8)

Jeugdleden: Felix Hoogendijk, Emilio Guzman, David Oberman, Milan Varnica, Nicolas Hinten, Pol Hinten, Jesse Benning, Ies Wiersma, Thom van der Ent, Max de Heer (-10)

Het eerste

door Eric Coppoolse

Met...

de recente routine van Paul van der Sterren, het jeugdige enthousiasme van Hans Ree, IM Arno Bezemer, de onverstoobarbaarheid van Robert Kikkert, durfal Michael Wunnink, de tactische vaardigheden van Rob Witt, het altijd realistische stellingoordeel van Gertjan van der Hoeven, oer-Caissaan Ivo Timmermans, de hoge ELO van Alje Hovenga, het vlotte spel van Albert Riemens en de reislust van Piet van der Weide...

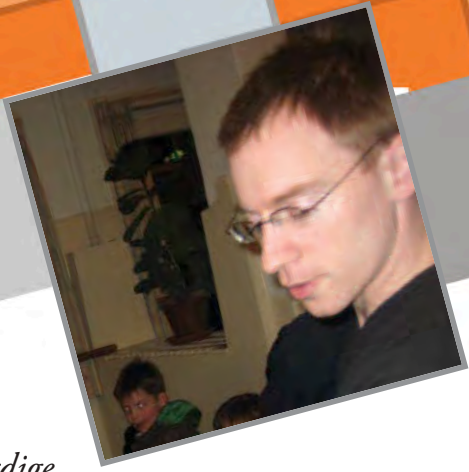
... kan handhaving in de Meesterklasse geen enkel probleem zijn!

Althans, dat is de mening van Paul Schipper. Maar het lijkt meer dan een gedachte gevaderd door de wens. Het debuut van Caissa is tot nu toe een succes. In de volgende twee partijen worden de eerste twee wedstrijden samengevat.

De eerste partij

De eerste partij is uit de verlorene wedstrijd tegen de titelfavoriet HSG. Robert Kikkert laat zich niet intimideren door

grootmeester Stellwagen en maakt het met actief en creatief spel heel spannend. Volgens Johan Hut in zijn column in de Gooi- en Eemlander zouden

‘objectieve toeschouwers hem meer gegund hebben dan een nederlaag in 28 zetten’.

Wit: Daniel Stellwagen
Zwart: Robert Kikkert
HSG 1 - Caissa 1
analyse Robert Kikkert

1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 a6 6.Le2 e5 7.Pb3 Le7 8.Le3 En out of book. Ik wilde iets met b6, Lb7, Pbd7 en Tc8 spelen, maar dan moet wit eerst kort gaan. Ik zat me af te vragen of wit echt hier na 8...O-O echt g4 zou gaan doen en kon me dit niet voorstellen. 9.g4 Dus wel. 9...Le6 10.g5 Pfd7 11.Dd2 Pc6 11...Pb6 is theorie maar dat wist ik niet, ik wilde stukjes ontwikkelen. 12.O-O-O (12.Pd5) 12...Pc5 12...a5! is hier de zet, maar ik kon me niet voorstellen dat ik me dit zou kunnen permitteren. Maar zowel na 13.Lb5 Lg4 14.Tde1 Lf3 15.Thg1 a4 16.Lxa4 Lxe4 17.Pxe4 Txa4 18.Kb1 = als na 13.a4 Pb4 14.Kb1 Dc7 15.Thg1 Tfc8 16.Lg4 Lxg4 17.Txg4 Dc4 =+ heeft zwart minimaal gelijkspel. 13.Kb1 Tc8 14.h4 De8?! 15.h5 Pb4 16.Pxc5 Een alternatief was 16.h6 Pxe4 17.Pxe4 Da4 18.a3 Pxc2 19.Pbc5! Deze zet had ik niet gezien. Alle andere zetten zouden goed zijn voor zwart.

De Gooi- en Eemlander zaterdag 25 september 2010

Denksport

SCHAKEN

Met Giri en Stellwagen zit venijn in de staart

De laatste schakers van Nederland zitten op dit moment ver weg in Rusland, in Khanty Mansiysk, een stad aan de rivier de Ob in het West-Siberisch Laagland. Daar wordt de tweedjarige Olympische competitie en Nederland hoopt daar hoge ogen te gooien. Een plaats bij de eerste tien, zo omschreef Jeroen Boer, directeur topsport van de KNSS, de doelstelling. Daartoe hebben de spelers met hun coach Vladimir Chudilov een uitgedaagde tactiek bedacht. Al een paar maanden is de vraag wie de sterkste schaker van Nederland is. Lock van Wely of Ansh Girt. Van Wely wordt nu als routinier op het eerste bord gezet en Girt slechts op vier. Op twee en drie zitten Jan Smets en Erwin Fani. Het idee is: laatste twee hebben aangetoond wereldtoppers op remise te kunnen houden, maar zijn niet heel erg productief tegen iets zwakdere spelers. Girt is dan juist wel. Nederland moet dus op de hoogste boarden de strijd in evenwicht houden en Girt moet de beslissende punten aanbrengen. Die rol is ook toebedeeld aan Daniel Stellwagen, officieel de nummer vijf van het vieraal en dus eerste reserve. De spelers zullen onlezen en waarschijnlijk allen ongeveer even veel partijen spelen. De tactiek is slim bedacht en zal vast werken zagen ploegen van de tweede garanderen, zeg bijvoorbeeld Noorwegen en Zweden. Maar als je om de medailles wilt spelen, moet je constateren dat landen als Rusland, Armenië en Oekraïne helemaal geen zwakere spelers hebben waartegen Giri en Stellwagen kunnen scoren. Eerste tegenvallei voor Nederland: coach Chudilov, een ex-Kaia die na Belg is, kreeg geen visum voor Rusland. Van Wely is nu playing captain. De kans voor Stellwagen als vijfde speler is conform de Elo-lijst, maar enigszins omstreden, omdat hij net een jaar niet geschaakt heeft. De grootmeester uit Soerabaja voor zijn schelkoudentude in Amerika. Vorige week zaterdag speelde hij uiteindelijk weer eens een partij. In de eerste ronde van de KNSS-competitie. Zijn ploeg HSG liep met 2,5-1,5 over het Amsterdams Caissa heen en Stellwagen won snel, al zullen weinigen van zijn tegenstander Robert Kikkert gehoord hebben. Die was vorig

Diagon 1: 1976-1978 w 13, hooft in het 1e bord

Diagon 2: 1979-1981 w 24, cxd4 kon w 19 neg. 1980-1981

moet afschieten of de twee torens sterker zijn dan de dame.

21...Tf4
Zwart stelt wit opnieuw voor een moeilijke keuze. Maar hij met 21.La4 cxd4 dat enorme pionnenblok tactiek met de vooruitrijende dringende c5 en/of Da4 Stellwagen neemt nog even genoege om de materialvoorsprong die hij al heeft.

22...Dd4
Wit een zwart offer dat voor wit levensgevaarlijk is.

23...Ld5
Zie diagram 2. Zwart moet de lant in het kruisvat. Hij moet ook wcl. want als hij met 23...g5 de deur dicht gooit, zit hij na 23.Dc3 zo nodig gevolgd door f4, dat de deur helemaal niet dicht zit.

24.h4g4 Txd5
Een mooie tegenactie. Als hij eerst zijn materiaal redt en dan bezettende lant uitvoert met 24...Ker2 24.g6 Txd5 24.Lb6, dan wordt hij magneet met 21...Kb1 23.Lg7-0-0 21...Kg1 23.g6-0-0 23.h7 24.Lg7, beide koren gevolgd door Dd5.

24.g6 Dd5 24.Lb6 24.Dc3
Na 24.e2-d3 Lf3 24.Ka1 Pc3+ moet wit kiezen tussen 24.Ka1 Pb4+ met zettethaling (remise) en 24.Dc3 Lc2, want na 24.Da4

16...dxc5 17.Pd5 Td8 18.c4 b5 19.h6 Ik zat te azen op 19.a3? Daniel overwoog 'm, maar had mijn vervolg niet gezien: 19...bxc4! Als wit nu het paard neemt met 20.axb4? volgt er: Txd5! 21.exd5 Lf5+ 22.Kc1 Da4 23.Dc3 cxb4 24.Dxc4 Tc8 25.Th4 Da1+ 26.Kd2 Dxb2+ 27.Ke1 Txc4 28.Txc4 Ld8 29.d6 Ld7 30.g6 +/- 19...bxc4 20.hgx7 Txd5 21.gxf8D+ Lxf8 22.Dc3 Td4

Diagram 1

22...Txd1+ 23.Txd1 Dc6 24.f3 +/- [een prachtige torenzet, red] 23.a3 23.f3! en zwart heeft niets meer. 23...Da4? Beter was 23...Txe4! Als wit nu weer het paard neemt met 24.axb4? volgt er 24...Lf5 25.Kc1 cxb4 26.Dc2 Tf4 27.Lxf4 Lxc2 28.Kxc2 Dc6! 29.Le3 De4+ 30.Kd2 b3 -+ 24.axb4 cxb4 25.b3! +- Uit! only move en in een eerder stadium gemist. 25...Dc6? Beter was 25...cxb3 26.Db2 Txe4 27.Td8 Da5 28.Ld3 Lf5 29.Td7 +/- 26.Dc2 Txe4 27.f3 Lf5 28.Lxc4 1-0

6

De tweede partij

De tweede partij is uit de wedstrijd tegen ESGOO. Gertjan van der Hoeven komt snel gewonnen te staan, laat vervolgens het voordeel lopen, maar recht dan weer de rug en wint alsnog, waarmee hij de eerste twee matchpunten binnenhaalt!

Wit: Paul Bierenbroodspot
Zwart: Gertjan van der Hoeven

Caissa 1 - ESGOO 1
analyse Gertjan van der Hoeven

Hierbij een zeer matige partij, die uiteindelijk wel beslissend bleek in match met ESGOO. Ik kom met zwart al snel goed te staan en speel daarna alsof mij niets meer kan gebeuren. Pas in het eindspel, als het weer gelijk staat, word ik weer wakker. De zwarte paarden springen daarna wel erg lustig. 1.e4 g6 2.d4 Lg7 3.Pf3 d6 4.c3 Pf6 5.Ld3 O-O 6.O-O Pc6 7.d5 Pb8 8.c4 c6 8...Lg4 De (niet bij mij) bekende zet in deze stelling 9.h3 Lxf3 10.Dxf3 Pfd7 = 9.Pc3 cxd5 10.cxd5 Pbd7 11.Le3 Pc5 11...Pg4 12.Ld4 Pde5 13.Le2 Pxf3+ 14.Lxf3 Pe5 15.Le2 +/- en wit heeft precies wat hij wil. 12.Lc2 12.e5 Pg4 13.Lxc5 dxc5 14.De2 Ph6 leek mij meer to the point. Wit staat iets beter, maar ik maakte mij hier niet zo'n zorgen over. 12...Lg4 13.h3 Lxf3 14.Dxf3 Pfd7 Wit staat hier natuurlijk iets beter. Maar de zwarte stelling is vooralsnog stevig. Wit zal iets moeten proberen op de damevleugel, maar daar is het druk en zwarts paard en loper staan goed opgesteld. Logisch dat wit de zwartveldige loper wil afruilen, maar misschien was dit niet het beste plan. Het sterkste was denk ik om een plan te kiezen met Tfc1, Tab1, Dd1 en dan het paard naar d4 omspelen. Dan moet zwart iets gaan verzinnen en dat is minder gemakkelijk. Maar wit was haastig. 15.De2 a6 16.Rfd1 Tc8 17.Ld4? 17.a3 b5 was beter geweest, maar het gaat alweer voor zwart. Wit heeft zijn stukken niet optimaal opgesteld en zwart dreigt zijn paarden te

activeren. 17...Lxd4 18.Rxd4 Db6 19.Dd2? 19.Tb1 Pb3 20.Tdd1 Pd4 21.Dd3 Pxc2 22.Dxc2 Tc4 23.Dd2 Tfc8 en hoewel er weinig aan de hand is in deze stelling zou ik liever met zwart spelen. 19...Dxb2 20.Tb1 Da3 21.Pe2? Wie A zegt moet ook B zeggen. Het is waar dat het paard onprettig staat op c3, maar dit is wel erg rigoureuus. 21...Dxa2 22.Pc1 Da3 23.Tdb4 Pf6?!

Diagram 2

Niet extreem slecht, maar wel de start van volkomen verkeerde plannen. Ik had zo snel een compleet gewonnen stelling bereikt dat ik moeite had om mij te concentreren. Tot zet 52 heb ik gespeeld alsof ik een rapidpotje aan het spelen was en zo voelde ik mij ook. Culminerend in het overzien van kwaliteitswinst in één zet diep. Probleem is dat ik veel te blij was met mijn dame. Die is vooralsnog een luis in de pels van wit. Maar natuurlijk is de dame ook erg kwets-

baar en ik heb dit helaas danig onderschat. Terugtrekking ervan, gevolgd door rennen met de damevleugelpionnen, moet ongetwijfeld soepel tot winst leiden. Het beste is is dus 23...Da5! -+. **24.Pe2 Da2?** 24...Da5 **25.T4b2 Dc4 26.f3?** 26.Tb4 **26...b5 27.Tb4?** 27.Ta1 Pcd7 er dreigde Tb4 28.Txa6 Pe5 =+ **27...Da2 28.T4b2 Da3 29.Pd4 e5 30.Pc6 30.Pf5 Tc7 31.Pxd6 Pa4 32.Bxa4 Dxd6 33.Ld1 Tfc8 -/+ 30...Ph5?? 30...Tc7 -/+ 31.Kh2??** Waanzin. 31.Pe7+ Kg7 32.Pxc8 Txc8 =+ **31...Tc7 32.Lb3 Pf4 33.Dc2 Pcd3?** 33...Pxb3 34.Txb3 Dc5 35.Tc3 Db6 -/+ **34.Ta2 Dc5 35.Txa6?** 35.Dd2! Txc6 36.dxc6 Dxc6 37.g3 Dc8 38.gxf4 Pxf4 39.Kg1 Dxb3 40.Df2 Tc8 41.Txa6 Dh5 42.Df1 Dg5+ 43.Kf2 Dh4+ 44.Kg1 = Fritz heeft er nog netjes eeuwig schaak van gemaakt, maar zwart moest daar wel even diep voor gaan. En dat is toch treurig gezien de stelling na zet 20. **35...De3 36.Ta2 f5?** 36...Pb4 37.Dd2 Dxd2 38.Txd2 Pxc6 39.dxc6 Txc6 40.g3 Pe6 41.Lxe6 fxe6 42.Txb5 Txf3 -+ **37.Dd2 Dxd2 38.Txd2 fxe4 39.fxe4 Pc5 40.Lc2 Tb7 41.g3 Ph5 42.Kg2 Ta8 43.Tf2 Ta3?** Het is natuurlijk veel beter om twee torens op het bord te houden. Door de druk op pion e4 na een zwart paard op

f6 kan wit zijn torens niet verdubbelen. En nog belangrijker is dat wit zijn koning dan minder gemakkelijk activeert. **44.Tf3 Txf3 45.Kxf3 Pf6 46.g4 Pe8 47.Ke3 Pc7** Ik dacht dat wit niet zou kunnen voorkomen dat de b-pion gaat lopen. Maar dit blijkt nog niet zo gemakkelijk. **48.Ld3 Tb6 49.Ta1 b4** Verliest nog een pion, maar biedt mogelijk meest praktische winstkansen. **50.Pe7+ Kf8 51.Pc8 Tb8 52.Pxd6**

Diagram 3

Met remiseaanbod. Ik heb het niet serieus overwogen. Inmiddels stond het overigens 4 1/2 - 4 1/2. Iedere uitslag behalve winst zou een grote domper zijn. **52...b3 53.Tf1+ 53.Pc4 b2 54.Tb1 Tb3 55.Pxe5 Pb5 -+ 53...Kg8 54.Pc4 b2 55.Lc2 55.Lb1 Tb3+ 56.Kd2 Pb5 57.Pxe5 Tc3!!** Heerlijk die twee paarden 58.Lc2 Pb3+ 59.Lxb3 Txb3 60.Kc2 Tb4! 61.Pc6 Pa3+ -+ **55...Pb5 56.Tb1**

56.Pxe5 Pc3 57.Pc6 b1D 58.Lxb1 Txb1 59.Txb1 Pxb1 60.e5 Pa3 61.Kd4 Pd7 En ik denk dat dit remise is zolang wit zijn pionnen niet beweegt. **56...Pd4 57.Ld1 57.Kd2 Tb4 58.Pxe5 Pxc2 59.Kxc2 Txe4 60.Pc6 Te2+ 61.Kc3 Th2 62.Kd4 Pb3+ 63.Kd3 Pc5+ = 57...Tb4 58.Pxe5** Aantrekkelijk, maar niet de beste. 58.Pxb2 Pb5 59.Tc1 Txe4+ 60.Kf2 Tf4+ 61.Kg2 Pd7 62.Le2 Pd4 = **58...Pb5!** Opeens is het uit. **59.Pc6 Txe4+ 60.Kf3 60.Kd2 Pa3 61.Txb2 Pc4+ 62.Kc2 Pxb2 63.Kxb2 Te3 -+ 60...Pc3 61.Txb2 61.Lc2 Pxb1 62.Lxe4 Pd2+ -+ 61...Pxd1 62.Tb8+ Kg7 63.Tb5 Te3+ 64.Kf4** Kiest voor de snelste optie, maar het was al uit. **64...Pd3+** Wit gaf het op, het is mat in drie. **0-1**

Het team intiem

Ooit heeft een grappenmaker bedacht dat er schaakteams gevormd moesten worden, die in competitieverband tegen elkaar moesten aantreden. Vervolgens heeft hij (zij?) een paar passen teruggedaan en zijn armen over elkaar geslagen. Nu gaan we lachen! Schaken is bij uitstek een individuele sport. Iedereen die ooit teamleider is geweest, weet hoe moeilijk het is schakers van het bord te doen opkijken voor het plegen van interactie, laat staat hun neuzen in dezelfde richting te krijgen. Altijd laat er wel iemand op het laatste moment verstek gaan. Altijd is er wel iemand die bij een achterstand van 3-4 zonder overleg remise aanbiedt. Altijd is er wel iemand die na de wedstrijd zo maar in het niets verdwijnt, de anderen in verbijstering achterlatend. Toch bestaan er teams die iets speciaals hebben. Teams die kampioen worden ondanks een veel lagere gemiddelde rating dan de andere teams in hun poule. Teams die na de wedstrijd tot diep in de nacht hun partijen analyseren aan de ronde tafel in de Laurierboom. De vraag is hoe zo'n hecht teamverband kan ontstaan. Met andere woorden, wat maakt een team een team? De teamleider van C3 geeft iets wat lijkt op een antwoord op die prangende vraag.

8

Het Vriendenteam

Door Paul Schipper

Het derde van Caissa staat bij de leden bekend als het vriendenteam. En dat is een vreemd verschijnsel. Vriendenteams zijn niet zo populair onder hen die geen onderdeel uitmaken van dat team. Het bestaan van een vriendenteam suggereert namelijk dat andere leden van Caissa niet tot de vrienden behoren. En het suggereert ook dat de vriendenteamleden ook daadwerkelijk altijd vrienden zijn. Zelf ben ik van mening dat beide suggesties in dit geval niet aan de orde zijn. Neem bijvoorbeeld mijn pijnlijke kennismaking met teamgenoot Wim Neijenhuis. Nadat ik mijzelf had gebombardeerd tot teamcaptain zag ik zijn naam op het lijstje van Caissa 3 staan. Ik had werkelijk nog nooit van de man gehoord. En dus mailde ik hem om me voor te stellen en hem als enige ex-Euwenaar speciaal welkom te heten in ons team. Hoe gênant was het toen hij direct een partij mailde die wij enige tijd daarvoor hadden gespeeld in de interne competitie. Nog gênanter was het dat ik mij die partij nog goed kon herinneren, maar de persoon Wim kennelijk niet.

Keuzes

Maar goed, een vriendenteam. Zo staan we bekend. Deze zogenaamde vriendschap is tijdens de eerste twee competitieronden al danig op de proef gesteld. De eerste ronde speelden we tegen ASV. Over de wedstrijd kan ik me nog twee dingen herinneren. Ik speelde een beroerde remise, en we wonnen met 5-3. Over de terugreis is evenwel meer te ver-

tellen. Een lakmoesproef voor het vriendschapsgehalte binnen Caissa 3. Honderd meter voordat wij bij het Amstelstation zouden arriveren hield de auto van Enrico er namelijk mee op. Wat te doen in zo'n geval? Er zijn natuurlijk verschillende keuzes te maken. Wim Nijenhuis schreef in zijn

'Ik had werkelijk nog nooit van de man gehoord.'

verslag op de site al dat hij van mening was dat we de verkeerde keuze hadden gemaakt. Deze keuze hield voor Pieter in dat hij direct uitstapte en in de richting van een café verdween. Verzachtende omstandigheid was dat Ajax die avond een wedstrijd moest spelen, en dat dit hoog op het prioriteitenlijstje van Pieter staat. De overige aanwezigen waren nog zo vriendelijk om de auto van Enrico naar een parkeerplaats te duwen. Dit met uitzondering van Cas, maar die had dan weer een gebroken sleutelbeen, waardoor hij de scheidsrechter er zelfs van had weten te overtuigen dat noteren onmogelijk was voor hem. De nog aanwezige teamleden bleven voor de vorm nog even staan bij Enrico terwijl hij de Wegenwacht aan het bellen was. Daarna kreeg hij de-krant-van-giste-ren van Wim en van de ande-

ren wat bemoedigende woorden en een enkel schouderklopje. En weg waren we. Snel naar de Thai en de Laurierboom. Bij binnenkomst in het restaurant stelde ik nog dat

*En weg,
waren we.*

het wel fatsoenlijk zou zijn om later Enrico nog even te bellen. Ik geloof niet dat het er nog van gekomen is. Waarschijnlijk vergeten. Tja, wat moet je daar nou van zeggen? Ook nu nog is het mij niet duidelijk of het de juiste beslissing was. Als Enrico op een willekeurige donderdagochtend op weg naar zijn werk autopech krijgt kan hij natuurlijk niet verwachten dat heel Caissa 3 op komt draven om hem terzijde te staan. En zelfs niet als het gebeurd zou zijn op weg naar huis nadat hij zijn passagiers op het Amstelstation had afgezet. Maar goed, het is nog redelijk afgelopen met Enrico. Hij moest zich weliswaar urenlang vermaken met alleen de-krant-van-gisteren als gezelschap, maar daarna kreeg hij wel een vervangend voertuig om zich daags daarna met nieuwe passagiers naar een jeugd-schaaktoernooi te verplaatsen. En zijn auto schijnt daarna ook weer gerepareerd te zijn. Zou Enrico bij de volgende uitwedstrijd weer de chauffeur willen zijn? Ik denk dat ik mijn co-captain Elwin ga vragen of hij eens wil polsen. Want zelf kan ik het niet mijn bek uitkrijgen. Al met al wenste ik die dag dat ik niet in een vriendenteam zit. Dan voel je je toch minder lullig als je iemand gewoon in de kou laat staan.

■ Genante vertoning

De tweede wedstrijd was tegen PSV DoDo. Ook daar heeft Wim al in geuren en kleuren over verteld op de site. Hij vergeleek het derde met de in Chili op 700 meter onder de grond vastzittende kompels in de mijn. In eerste instantie vond ik dat een prima vergelijking. Het betrof namelijk een bizarre wedstrijd, en ik was na afloop helemaal geradbraakt door wat ik allemaal had zien gebeuren. De tegenstander was de met afstand zwakste broeder in onze poule. Het ratingverschil was groter dan 200 ELO per bord. Een enorme slachting lag dus in het verschiep. Maar alles ging mis. Eigenlijk mag je dat niet zo zeggen. Er werd gewoon heel slecht geschaakt. Martijn Miedema maakte het wel het bontst van iedereen. Hij speelde met zwart tegen

mijn tegenstander zo vriendelijk was om remise aan te bieden. In het vervolg was het ELO-verschil nergens zichtbaar op de borden. Overal partijen waar tot ver in de tijdnoedfase niets te zeggen was over de afloop. Toen de kruitdampen aan het einde van het vierde uur waren opgetrokken was duidelijk dat 4-4 het maximaal haalbare resultaat zou zijn en dat we waarschijnlijk gingen verliezen. Maar toen draaide alles toch nog om. Martijn had zijn misère overleefd en won alsnog. Hajo rommelde zich in een paardeindspel met een pion minder naar een overwinning, en Pieter Melford tenslotte wist een verloren toreneindspel remise te houden. Uiteindelijk dus toch nog gewonnen, maar wel een aanslag op de vriendschap. Wat een gênante vertoning, zeg. Als

een Morra. En als je tegen de Morra speelt en die aanneemt moet je daarna op 1 ding letten: dat je een aantal zetten in de goede volgorde doet. Want anders doet wit opeens heel sterk e4-e5. Martijn stond om 13:12 dus verloren. Heel arrogant dacht ik nog: dan maar 7-1 en werd daarvoor direct gestraft. Door een blunder gaf ik twee pionnen weg. Even later won ik er één terug met een trucje waarna

het goed gaat is het natuurlijk makkelijk om vrienden te zijn. Maar bij dergelijk slecht spel gaat dat allemaal een stuk lastiger. Ik ergerde me dood aan dat belabberde spel van al die zogenaamde vrienden van het derde. Maar ja, in zo'n vriendenteam zeg je dat natuurlijk niet zo snel. Al met al is het niet altijd leuk en aardig om onderdeel te zijn van een vriendenteam. Maar als we kampioen worden....

van de interne

Door Cas Zwaneveld

De competitie is na ronde 9 net over de helft. Gemiddeld waren er bijna 36 partijen per avond over de eerste ronden. Daarnaast zijn er ook alweer 9 SGA thuiswedstrijden geweest.

Onze competitie blijft scha- kers trekken: er kwamen bijna 10 nieuwe spelers binnenwan- delen op de dinsdagavond

(waaronder uiteraard ook wat herintreders).

Door de nieuwe opzet van de website gaat er nog het één en ander niet helemaal goed met de weergave van de uitslagen. Onder andere, de ratinggroe- pen staan nog niet online. Ik zal daarom hier kort verslag doen.

De groepen zijn hetzelfde als vorig jaar. Uiteraard kunnen de standen hierin gewoon uit de stand worden afgeleid maar ik zal lijstaanvoerder even noemen:

tot 1400: Andre Timmer
 tot 1525: Rene Nooteboom (12e in de stand!)
 tot 1675: Johan Vogelaar
 tot 1800: Sven Heijdenrijk
 tot 1925: Sander Tigelaar
 tot 2025: Martin Bottema
 tot 2125: Abe Willemsma

En tot slot: om het kampioen- schap is het zeer spannend. Marc Overeem, Henk-Jan Visser en Robert Kikkert staan binnen 60 punten van elkaar. De komende weken zullen uitwijzen wie zal win- nen. De "Arno Bezemer-regel" zal hier misschien wel van be- lang worden. Ze hebben na- melijk al tegen elkaar gespeeld dus onderlinge partijen zullen niet meer volgen. Alles hangt af van hun resultaten tegen de rest van de top.

Partij van de maand

Door Eric Coppoolse

De vorige winnaars van de partij van de maand, Mark van Ojik en Albert Riemens, werden gehuldigd in het maartnummer van CaissaNieuws - meer dan een half jaar geleden. In deze periode zijn honderden interne partijen gespeeld, waaronder ongetwijfeld vele leuke, spannende, bijzondere of dramatische partijen. Al deze potentiële pvdm's hebben echter hun weg niet gevonden naar de website van Caissa. Er zijn welgeteld 2 'officiële' inzendingen, te weten Mark van Ojik - Rob Witt en Ron Nep - Eric Coppoolse. Twee waardige kandidaten, zonder meer, maar kwantitatief toch wat mager. Daarom is ook een derde partij genomineerd. Hoe worden de partijen beoordeeld? De belangrijkste criteria zijn origi- naliteit, esthetiek en het commentaar bij de partij, in die volgorde. Moed (offers!) en spanning zijn eventuele tiebreakers. Het gaat dus nadrukkelijk niet om de objec- tieve kwaliteit van de partij. En nu: de partijen!

De potentiële winnaars

In Ron Nep - Eric Coppoolse weet Eric via een centrum- doorbraak een pionnenduo op c4 en d3 te krijgen. Vervol- gens zet hij zijn voordeel voorbeeldig om in een tech- nisch gewonnen stelling.

Diagram 1

In deze stelling volgde **20...d4!**
21.Lxb7 d3 22.Da4 Txb7
23.Tc1 Tc8! met groot voordeel voor zwart.

Mark van Ojik - Rob Witt heeft veel overeenkomsten met de vorige partij. In een dameloos middenspel offert Mark pardoes een stuk voor een pion, waardoor zijn dubbel pion verandert in een machtig doorgebroken pionnenduo.

Diagram 2

In deze stelling speelde Mark **26.Ped5! exd5!** [De voorkeur heeft 26...g5 27.Pxc3 Txd1+ 28.Txd1 gxf4 al staat wit in dit eindspel dan een gezonde pion voor.] **27.cxd5+ Kc7** De 2 witte pionnen, in combinatie met controle van b en d lijn, alsmede de actieve opstelling van toren en paard beslissen de partij.

Beide voorgaande partijen zijn vergelijkbaar. Ze zijn origineel en esthetisch dankzij een veropgerukt centraal pionnenduo; dat komt niet vaak voor, en verbaast door de gebundelde kracht van dit voetvolk. Daarnaast is er zorg besteed aan het commentaar. Het zouden beide waardige winnaars zijn. Maar zowel Mark als Eric zijn beiden zijn al oud-winnaars, dus om nog een keer te winnen moet hun partij duidelijk boven de concurrentie uitsteken. Dat is hier niet het geval,

en daarom leggen ze het toch af tegen de volgende partij, de nieuwe pvdm!

De glorieuze winnaar

Het gaat om de tweede partij om het clubkampioenschap tussen Michael en Arno. In een Benoni weet witspeler Michael zijn paard op d6 te plaatsen. Het paard wordt vervolgens op f7 geofferd om een voordelig eindspel te bereiken. Over originaliteit en esthetiek valt te twisten, maar het gedurfde witte spel culminerend in de prachtige magneetcombinatie heeft de doorslag gegeven. Michael heeft met deze partij het clubkampioenschap in de wacht gesleept, maar wat veel belangrijker is: hij is toegetreden tot het selecte gezelschap van winnaars van de pvdm!

Wit: Micheal Wunnink

Zwart: Arno Bezemer

Match om het clubkampioenschap van Caissa, 29 juni 2010

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 c5
4.d5 d6 5.Pc3 exd5 6.cxd5
g6 7.e4 Lg7 8.h3 O-O 9.Ld3
b5 10.Pxb5 Te8 11.O-O
Pxe4 12.Te1 Een nieuwe zet volgens Michael. **12...a6**
13.Pa3 Pf6 14.Txe8+ Pxe8
15.Lg5 Dc7 16.Pc4 Lb7
17.Lc2 Pd7 18.Dd2 Pef6
19.Lf4 Lxd5 20.Pxd6 Dc6

Wit heeft een paard op d6 weten te plaatsen; vanwege de verstikkende greep op de zwarte stelling wordt een dergelijk paard ook wel 'octopus' genoemd. Nu is het zaak gebruik te maken van de octopus voor hij wordt weggejaagd. **21.Lb3 Lxb3 22.axb3 Dd5 23.Dc2 Ph5 24.Lh2 Pe5 25.Lxe5 Lxe5**

Diagram 3

26.Pxf7! Dit is de combinatie waar het om gaat. De octopus wordt geofferd voor hogere doeleinden. Als zwart het paard neemt met 26...Kxf7 volgt er 27. Dc4!! (de magneet) Dxc4 28. Pxe5+ met een gunstig eindspel. Helaas (vanuit esthetisch oogpunt) kiest zwart een andere voortzetting, maar ook dat mag niet meer baten. **26...Lf4 27.P7g5 Lxg5 28.Td1 Df5 29.Dxf5 gxf5 30.Pxg5 Tb8 31.Td5 Txb3 32.Txf5 h6 33.Pe6 1-0**

Incident in de tent

Een Salomonsoordeel

Door Jaap van Velzen

De regels staan vast, Tom Spits heeft ze in CN allemaal toege-licht en op de clubavond is al-tijd wel iemand aanwezig die de scheidsrechtercursus heeft ge-volgd. Je zou toch zeggen dat we voldoende kennis in huis hebben om incidenten bij het schaken te vermijden. Niets is minder waar! Gelukkig worden de meeste problemen in der minne geschikt, maar dat neemt niet weg dat ze regelma-tig voorkomen. En niet alleen op clubniveau. Zelfs bij de grote jongens gebeuren soms rare dingen. Wie herinnert zich niet het incident tussen Teimoer Radjabov en Jan Smeets in het laatste Corus-toernooi, toen Radjabov in tijdnood een onreglementaire zet deed, zijn klok indrukte en Smeets in een reflex de klok weer teruggedrukte en er in het proces ook nog een stuk van het bord viel. Het was allemaal bijzonder opwindend, maar het had niets meer met schaken te maken. Onlangs deed zich in Huize Lydia een uniek inci-dent voor tussen Hans Kuyper en Jeanne Pot-ters, waarvan hieronder verslag wordt gedaan. Het verhaal wordt vanuit drie perspectieven verteld, door een ooggetuige, door één van de be-trokkenen en tenslotte door de dienstdoende wedstrijdleider.

Dat schaken ongeken-de span-ningen teweeg brengt en daar-bij de emoties hoog op kun-nen lopen, is bekend. Er zijn staaltjes te over. Zo veegde in het verleden een tegenstander van mij in één klap alle stuk-ken van het bord toen hij ont-dekte dat hij hopeloos verlo-ren stond. Ja, als de brand naar buiten uitslaat kun je als tegenstander of toeschouwer beter proberen rust en tact uit te stralen, dat voorkomt dat er bloed vloeit.

Ik herinner me een partij van een interne wedstrijd bij “Ons Huis” (een schaakclub die he-laas niet meer bestaat), waar-bij 2 spelers met bloeddorlo-pen ogen elkaar vast grepen en plotseling vechtend over de grond rolden. Na mijn eerste verbijstering begonnen lang-zaam mijn lachspieren de overhand te krijgen en voor-dat ik het wist, zat ik breeduit te schateren. Totdat een van de vechters plotseling voor me stond en dreigend vroeg of ik dit zo leuk vond. Toen hield ik geschrokken mijn lach in en zei bedeesd en zachtjes JA. Toen beende hij boos de schaakruimte van “Ons Huis” uit om daarna nooit meer te-rug te komen op de club. Je schijnt begrip te moeten tonen voor boze schakers. Maar daar ben ik helemaal niet goed in. Bij Caissa heb ik ge-lukkig nooit extremen mee-gemaakt, maar wel eens kwaadheid en ongenoegen waargenomen. De kwaadheid komt meestal voort uit het feit dat men onvoordelig of verloren staat in combinatie met ergernis over het gedrag van de tegenstander.

Op de clubavond op dinsdag 26 oktober 2010 waren er problemen met Jeanne Potters en Hans Kuyper die elkaar bevochten op de 64 velden. Ook hier speelde de emotie weer de hoofdrol. Aanvanke-lijk leek alles goed te gaan, ondanks dat Jeanne niet no-teerde en haar hand constant boven het bord zwaaide, alsof ze haar stukken tegelijkertijd wilde zetten. Hans, die haar had verzocht wel te noteren, begon zich meer en meer op te winden tijdens het verloop van de wedstrijd. Toen hij ook nog in een onvoordelige posi-tie kwam te staan met stuk-verlies hield hij het niet meer. Plotseling stond hij op en mompelde tegen Jeanne: “... ik ga weg ....!” en beende met een rooie kwaai kop de zaal uit. Na een tijdje wachten, kwam Jeanne tot de conclusie dat Hans had bedoeld “ik geef op!” en naar huis was gegaan en zij begon de stukken op te ruimen. Net op dat moment komt (na veel zelfoverwinning) Hans terug om een zet te doen. Consternatie.

“Ik dacht dat je naar huis was?”, zegt Jeanne. Hans: “Ik kom een zet doen, ik had tijd genoeg, waar is de stelling?”

Jeanne pakt de stukken en zet de stelling vlug weer op. “Zo was de situatie”, zegt ze. “Laat je notatie maar zien en bewijs dat dit de stelling is”, zegt Hans.

Ze maakt een hulpeloos ge-bar met haar armen; “Hoe moet dit nou, ik stond ge-wonnen en jij loopt weg!” Na een hoop gehannes en ge-praat, wordt spelleider Rob

Ritzema er bij betrokken. Hij op zijn beurt overlegt met Tony Lith en komt tot een magnifiek Salomonsoordeel: 0-0. Bedremmeld accepteerden beiden deze uitspraak.

Nog nooit in de geschiedenis van Caissa is een schaakwedstrijd geëindigd in 0 tegen 0. Hier is geschiedenis geschreven.

Jeanne Potters - Hans Kuyper 0-0

Door Jeanne Potters

Wat een rare uitslag, denk je. De partij ging als volgt. Je moet schrijven zegt zwart. Oké, zegt wit en werkt de notatie bij. Later in de partij herhaalde zwart de aansporing om te noteren een paar keer. Zwart heeft grote moeite met noteren, doet haar best, maar af en toe vergeet ze 't weer. Later in de partij begint zwart, die een hogere rating heeft en een uitgebreide plus-score heeft tegen wit ineens slecht te staan en even later zelfs geheel verloren door een paardvork die hij krijgt. Hij begint te jammeren: dat komt omdat jij niet goed noteert. En nu herhaalt hij iedere vol-

gende zet: je moet noteren en na een paar zetten loopt hij weg. Hij zegt: ik hou er mee op. En loopt weg. Wit wacht een hele tijd. Ze gaat een lege schaakdoos halen en stopt er alle geslagen stukken in. Ze blijft wachten en naar hem uitkijken. "Ik hou er mee op" betekent toch: "ik geef op"? Ze zoekt hem om het expliciet te vragen, maar hij is weg en blijft weg. Ze begint dan toch maar de paar overgebleven stukken in de doos te doen. Nu is hij er meteen. Wit zet de paar stukken terug en zwart gaat de wedstrijdler halen. Dat had hij natuurlijk al de hele tijd kunnen doen om te eisen dat de notatie beter bijgewerkt zou worden. De wedstrijdler weet niet wat ervan te denken. Hij haalt er nog een wedstrijdler bij. Wit probeert de notatie nog beter bij te werken, maar mag het notatiepapier van zwart niet lenen. Zwart suggereert dat er een andere stelling op het bord staat, dat wit er stiekem wat stukken bij gezet zou hebben, wat natuurlijk niet het geval is. De wedstrijdleren zeggen niet dat de notatie bijgewerkt

moet worden in wits tijd en dat wit minder tijd krijgt of zwart er tijd bij krijgt vanwege de "onregelmatige zetten" – lees: oppakken en weer terugzetten van stukken. De wedstrijdleren beslissen tot de uitslag: 0-0.

De laatste zet van zwart was 48... Kd4. Terwijl zwart weg was, deed wit de zet 49.Pxb4, waarmee ze de op één na laatste pion van zwart sloeg. (De zetnummers 48 en 49 kunnen anders zijn.)

De eindstand op het bord was zo:

Het wordt nog vreemder. Want na een aantal dagen blijkt de uitslag 0-0 bij de stand ingevuld te zijn als 1/2-1/2.

Hoe kan een eenmaal vastgestelde uitslag later veranderd worden?

Patstelling, of toch niet?

Door Rob Ritzema

Het beloofde een leuke avond te worden, ondanks dat ik te grieperig was om zelf te spelen. Een alleszins redelijke opkomst, ondanks de herfstvakantie en het toernooi in Hoogeveen waar veel clubgenoten aan deelnamen. Twee schakers kwamen voor het eerst en maakten een enthousiaste indruk. Weer een paar schakers die voor het eerst kwamen kijken en enthousiast klonken. Eijgenbrood in het vooruitzicht. En een interessante externe wedstrijd (C6 tegen C7, waar ik ook aan had mee moeten doen, ware het niet dat ik weeks ervoor al had vooruitgespeeld tegen Tigran Spaan). Eén van mijn teamgenoten van C7, Jurgen Stigter, klampte me bij binnenkomst aan met de vraag of Jeanne Potters al binnen was. Hij had iets voor haar meegebracht. Nee, ze was er nog niet, komt meestal ietsje later. Later op de avond, ik kwam net boven vanuit de benedenzaal waar het niet goed ging met mijn team, zag ik Jeanne aan haar speeltafel zitten. Dat ze de stukken aan het oprui-

men was, viel me niet eens op, want ik was benieuwd of ze Jurgen nog had gesproken. Verheugd liet ze me de mok zien die ze van hem had gekregen. Ha, leuk. Ik liep weer verder om bij de andere bordes te kijken. In een nisje aan de straatkant was bij de toppe van de avond, Kikkert – Visser, een spannende stelling op het bord.

Terwijl ik me in de wederzijdse resources aan het verdiepen was, klonk er geroezemoes achter me. Hans Kuypers, de tegenstander van Jeanne, stond bij hun inmiddels opgevoerde bord. Hé, wat was daar aan de hand? Ondanks dat Hans' klok nog liep, was Jeanne in de veronderstelling dat hij had opgegeven. Hij had de speelzaal mopperend verlaten, nadat hij Jeanne meermalen had gevraagd de notatie bij te houden en had zich al een tijd niet laten zien. Nu was hij dus weer terug in de zaal en bleek niet te hebben opgegeven en zei tegen Jeanne dat zij de stelling maar weer moest opzetten. Dat was een moeilijke opgave aan de hand van haar notatieformulier.

Beduusd sloeg ik het gade. Jeanne bood aan de notatie in haar bedenktijd bij te werken, maar Hans wilde zijn formulier niet aan haar geven. Wat is wijsheid? Ik wist het niet. De enige zekerheid was dat voortzetting van deze partij een illusie zou zijn na dit unieke incident.

Vervolgens ging ik kijken of ik Tony Lith kon vinden. Hij was inmiddels uitgespeeld tegen Erik Dekker, en misschien wist hij iets. Tony dacht met me mee, en uiteindelijk stelden we beide spelers 0-0 voor, waar zonder morren mee akkoord werd gegaan. Jeanne had twee grote fouten

gemaakt; herhaaldelijk niet noteren en het opruimen van de stukken terwijl de klok van haar tegenstander liep. En Hans stond verloren, dus een halfje zou een te ruime beloning zijn. Bovendien had hij zich eerder bij de wedstrijdleider kunnen vervoegen over de manier waarop Jeanne noteert.

De nacht erop worstelde ik met gedachten. Was Jeanne niet heel hard gestraft met die nul? Ze zou de stukken zeker niet hebben opgeruimd als ze had geweten dat de partij nog niet afgelopen was. Had ik niet remise moeten voorstellen als het meest wijze Salomonsoordeel? Had ik niet de notatie van Hans moeten opeisen en de partij naspelen en vergelijken met wat Jeanne had neergezet? En als het klopte, dan de spelers moeten dwingen door te spelen? Maar goed, het besluit was genomen en geen van beide spelers had ertegen geprotesteerd. Waarschijnlijk heeft ieder op de club zich wel een mening gevormd. Onder de tegenstanders schaarde zich ook HEKS, de indeelsoftware. Die accepteerde 0-0 niet als een uitslag. Het script op de website zou er zelfs 0-1 van maken. Daarom hebben we er voor de publicatie op de website een normale remise van gemaakt, maar beide spelers nul keizerpunten toegekend voor deze ronde. Dat werkte wel.

De week erna kwam ik Jeanne weer tegen op de clubavond. Oeioei, krijg ik alsnog de wind van voren? Nee, niets van dat al. Het enige waar ze me op aansprak, was of ik het emailadres van Jurgen wist. Dan kon ze hem een bedankje toesturen voor de mok...

Door Tony Lith

Wie is die schaker?

Freek Terlouw: 'Ik ben niet zo'n lezer'

Deadlines zijn nare dingen. Het plan was dit keer voor deze rubriek aandacht te besteden aan onze Ier Cian O'Mahony. Helaas werd op het laatste moment duidelijk dat zijn gebruikelijke verblijf in Brussel dit keer tot ver na de deadline zou duren. Tot het uiterste gedreven besloten we aan te kloppen bij het bestuurslid en jeugdtrainer Freek Terlouw. Ik schiet hem aan terwijl hij zijn Colnago duurzaam vastklinkt aan een fietsbeugel voor de Wethouder Verheij-sporthal. Kennelijk overval ik hem een beetje met mijn verzoek tot een gesprekje. Verbazingwekkend is dat nou ook weer niet. Aanvankelijk toont hij zich dan ook weinig ingenomen met het vooruitzicht de hoofdpersoon te zijn van dit rubriekje. Vastbesloten houdt hij de boot af. Is het schuchterheid? Maar wat moet je als de redactie van CaissaNieuws je in de nek hijgt? Ik dring dus wat aan, leg uit dat het geen pijn doet, zeg dat het voornamelijk over schaakzaken zal gaan, maar zijn hoofd staat meer naar de komende partijen voor het snelschaakkampioenschap van Amsterdam, zoveel is me wel duidelijk.

■ Bagger

Op weg naar de inschrijftafel weet ik hem echter toch wat gegevens te ontfutselen. Freek blijkt uit Sliedrecht afkomstig

te zijn. Sliedrecht! De natuurlijke omgeving van Bas van der Vlies. In gedachten zie ik sleepboten zwoegen onder een zwaar regenfront met kelkjes

jenever als troost. Dat laatste is fout, zo maakt hij me duidelijk. In Sliedrecht draait het meer om bagger. In deze prozaïsche omgeving leert Freek schaken van zijn twee jaar oudere broer. Daar is het niet bij gebleven. Op de lagere school behaalt hij met losse handen het pionnendiploma. Later speelt hij op de middelbare school in het schoolschaakteam. Zijn mentor was daar Wim Hokken, de leraar die hem zoveel nuttigs heeft bijgebracht dat Freek schaakboeken maar weinig in hoeft te zien. Leraren aller landen, wees trots op deze man! Pas op zijn vijftiende meldt hij zich bij een schaakclub. Dat werd uiteraard de Schaakvereniging Sliedrecht, de vereniging die werd opgericht in het jaar waarin Max Euwe wereldkampioen werd en die dit jaar dus haar 75 jarig jubileum viert. Daar speelde hij een paar jaar in de RSB.

Na zijn middelbare schooltijd verhuisde hij een jaar of zeven geleden naar Amsterdam. Na een kort vergelijkend onderzoek in onze prachstad kwam hij gelukkig tot de conclusie

dat je voor goed schaken in een gezellige omgeving bij Caissa moest zijn en dat voor het serieuze schaken Euwe eventueel meer in aanmerking zou komen.

Op weg naar de speelzaal herinner ik hem aan de plichten en verantwoordelijkheden die zijn bestuurlijke positie met zich meebrengen. Is zoveel weerspanning wel een goed voorbeeld voor de jeugd? Transparantie – daar gaat het toch om? In het nauw gedreven wijst hij op Cas Zwaneveld als mogelijk object voor deze rubriek, ook bestuurslid toch? En verantwoordelijk voor tal van ingewikkelde zaken. Cas weet zich echter schielijk terug te trekken achter een pilaartje als de mogelijkheid ter sprake komt dat hij voor ons clubblad aan de tand wordt gevoeld.

■ Shoarma

We storten ons in de strijd. In de pauze hernieuw ik mijn pogingen hem tot meewerking te bewegen. Freek heeft echter honger en vertrekt met Cas naar een of andere openbare shoarmagelegenheid. 'Je weet wel Tony, daar bij dat viaduct.' Daar sta je dan, zonder jas, buiten. Om een eind te maken aan zoveel weerspanning zoek ik mijn jas op en fiets vervolgens alle shoarmagelegenheden af in de nog steeds onheilszwangere Linnaeusstraat. Dat levert weinig op maar mijn vastbeslotenheid neemt grimmige vormen aan.

Als de strijd na de pauze wordt hervat, blijken we in dezelfde finalegroep terecht te zijn gekomen. Mooi! Ik wacht

mijn kans af, hoe klein ook. Ons partijtje krijgt een onverwacht verloop. Freek speelt een mij onbekend systeem dat weinig solide oogt. Maar ja, toon dat maar eens aan tegen een schaker als Freek. Tastenderwijs weet ik hem zijn dame te ontfutselen en daarna krijg

tijd inzitten, veel tijd - dat verzeker ik u. De basis voor zijn sport is gelegd toen hij dagelijks naar de middelbare school in Gorinchem moest fietsen. Dertig kilometer heen en dertig kilometer terug. In 2009 beleefde hij een sportief hoogtepunt toen hij districts-

ik zijn koning met wat voor de hand liggende zetten in het nauw. Is dit een kans voor open doel? Ik speel dame c7 en val wat onsamenhangende stukken aan terwijl ik op h7 moordend dreig toe te slaan. Is chantage op bepaalde momenten geoorloofd?, vraag ik me af. Ben ik dan strafbaar? Ik zet Freek voor het blok. Een interview of je schaakleven! Nu ja, de opletende lezer heeft het al geraden. Na het sportieve handschudmoment stemt hij gelaten toe voor een vervolg op ons gesprekje.

■ Gevallen

Ja, hij is naar Amsterdam gekomen voor de studie. Het is bewegingswetenschappen geworden, aan de VU. Zijn studie kent een wat kwakkelend verloop. Dat is niet zo vreemd, maar toch: Foei Freek! Hij blijkt een hartstochtelijk wielrenner te zijn, dat is zijn belangrijkste sport. Daar moet je veel voor trainen en daar gaat

kampioen werd van Noord-Holland. Wielrennen is een mooie sport, maar je moet wel bestand zijn tegen de onvermijdelijke valpartijen. Op dit moment is hij herstellend van een val waarbij zijn knie werd gekwetst. Het gaat gelukkig weer een beetje met Freek zodat hij naar de Jaap Edenbaan kan voor de schaatstraining. Als het weer helemaal in orde is met zijn gestel, dan is hij van plan aan de marathon mee te doen. Hoe het dan verder zal gaan met zijn studie heeft zich nog niet helemaal uitgekristalliseerd. En, o ja, voor ik het vergeet: Jan Terlouw is meer een ver familielid dan een schrijver voor Freek. Logisch, want als je je de hele tijd verplaatst dan blijft er weinig tijd over voor het lezen van een boek. 'Ik ben niet zo'n lezer', stelt hij droog vast. Misschien verandert dat na de volgende, niet te vermijden valpartij.

hoofdzaken & bijzaken

Door Wim Suyderhoud

CAISSANEN

Waarom kom ik altijd in tijdnood? Hoe houd je angst en overmoed in balans als je hoort dat de rating van je tegenstander hoger of lager is dan die van jezelf? Wat maken we onszelf eigenlijk allemaal wijs tijdens een partij? Kun je leren de rust te vinden die nodig is om onder druk de beste zetten te blijven bedenken? Het zijn fascinerende vragen waarop iedere schaker een persoonlijk antwoord zal kunnen geven. In deze CN-rubriek vertrouwt de Caissaan zijn schaakpsychologische overpeinzingen toe aan het papier ... en aan zijn clubgenoten. Een van de leden van de redactie gaat u voor. Over de afwijking die concentratievermogen heet.

Waarom schaken mij gelukkig maakt

Schaken maakt mij een gelukkig mens. Ik heb eens in de eigen ziel geknepen en ik denk dat ik iets te weten ben gekomen over het psychologische proces dat ervoor zorgt dat ik mij door het schaakspel laat bekoren. Geïnspireerd door Jonathan Rowsons *Chess for Zebras*, zal ik hieronder proberen een aspect van mijn beleving van het schaakspel te belichten dat mij veel plezier verschaft.

Ik was een afwezig kind. De mensen om me heen noemden me een dromer. Met de kennis van nu is de verklaring voor die afwezigheid dat ik me graag ergens op concentreer en vervolgens afgesloten raak van mijn omgeving. Door een passage in het boek van Rowson ben ik tot het inzicht gekomen dat ik me niet in de eerste plaats concentreer om schaak te spelen, maar dat ik schaak speel om me te kunnen concentreren! Ik schaak dus omdat ik verlang naar de diepte en de duur van de concentratie die de beoefening van het spel vereist. En ik vind altijd wat ik zoek: een bijzonder aangenaam gevoel. Het klinkt een beetje autistisch, maar ik ben verder wel normaal hoor. Ik kan hetzelfde gevoel krijgen door een boek te lezen of te studeren, door naar muziek te luisteren, door fysieke sportbeoefening of door middel van een goed gesprek, maar dan is het altijd minder intens en duurt het minder lang.

Wat dat gevoel zo prettig maakt? Dat heeft vermoedelijk te maken met het bekende rondspringende aapje in de geest dat voor een aanzienlijke periode aan banden wordt gelegd. Tijdens een partij ben ik drie tot vier uur vrij van irrelevante en problematische gedachten. Bovendien ben ik me gedurende die tijd niet of nauwelijks van mezelf bewust en raakt mijn tijdbeleving aangenaam ontregeld. Andere genotmiddelen zijn een stuk schadelijker voor de mens. En als intellectuele uitdaging kan ik

er nog wel een tijdje mee voort. De enorme complexiteit van het spel maakt het noodzakelijk dat ik voortdurend bezig moet blijven met het sluitend maken van een systeem dat mij voorziet van objectieve aanwijzingen over de kwaliteit van mijn zetten. Het kan voor de leek niet anders dan uiterst merkwaardig zijn dat zoiets vermoeiends en veeleisends een vrijetijdsbesteding kan worden genoemd. Toch begin ik gretig aan elke nieuwe partij, zonder me al te zeer te bekommeren om winst of verlies en wetende dat het me verder niets oplevert.

Begrijp dat laatste niet verkeerd, ik wil heel graag winnen. Maar van de euforie van het winnen heb je vooral plezier na de partij. Ik heb het nu over tijdens. En wat ik beweer is dat mijn wil om te winnen ondergeschikt is aan mijn behoefte aan concentratie. Dat kan ik als volgt uitleggen. Als adolescent was ik nogal tobberig over mijn competitieve aard. Hoe kan je een goed mens zijn als je voortdurend van iedereen wilt winnen? Door mijn werk kwam ik erachter dat een mens competitie nodig heeft om te leren, wat mij al enigszins met mijzelf verzoende. Nu ik bij Rowson heb gelezen dat het Latijnse *competire* zoiets betekent als "samen zoeken", kan ik bij mezelf geen kwaad meer doen. Competitie is zo gezien een middel en niet het doel: als we in onze pogingen onze individuele mogelijkheden te verbeteren door anderen worden gedwongen het beste uit onszelf te halen, wordt het ons gemakkelijker gemaakt ons doel te bereiken.

Jazeker, schaken maakt mij gelukkig. Elke dinsdagavond om kwart voor acht kijk ik onderweg naar Huize Lydia naar de mensen op straat met de ogen van de renner in het boek van Tim Krabbé. En dan denk ik: niet-schakers! De leegte in die levens is schokkend.

In den vreemde

Hoe vaak zijn we tegenwoordig niet in het buitenland? Toch al gauw zo'n drie of vier keer per jaar. Dat zijn mooie kansen om eens kennis te nemen van het schaakleven in den vreemde, zou je zeggen.

Ferdinand Ruhwandl deed voor dit blad ooit in geuren en kleuren verslag van zijn bezoek aan een schaakclub in Havana. Dat smaakte beslist naar meer. Lesly Gebhard woont een groot deel van het jaar op het eiland La Palma. Hij is de volgende Caissaan die bereid is gevonden voor Caissa-Nieuws te beschrijven hoe het schaken elders wordt ervaren.

La Palma, 17 november 2010

Beste schaakvrienden,

Aan de rubriek 'In den vreemde' wil ik ook graag mijn steentje bijdragen. Ik heb namelijk in 2007, domweg omdat ik er toen (nog) de middelen voor had, slechts afgaande op foto's (?), een groot huis gekocht, met een grote tuin en een zwembad (u begrijpt: ik werk me hier een slag in de rondte), op het onder toeristen nog te weinig bekende La Palma, het mooiste Canarische eiland, ook wel bekend

*'het bleek
... een
schaakwalhalla
te zijn!'*

als La Isla Bonita (La Isla Verde). Deze maffe actie had natuurlijk tot enorme teleurstellingen kunnen leiden, maar dat deed het niet, want het bleek ... een schaakwalhalla te zijn! Dit hoogste eiland ter wereld (Roque de los Muchachos: 2400 meter), gelegen tegenover de westkust van Afrika, net onder Marokko, qua omvang slechts twee keer Texel, heeft maar liefst drie schaakverenigingen, die in menig opzicht ver uitstekend boven wat wij in Nederland gewend zijn.

Zo heeft men hier niet zuinigjes éénmaal per week clubavond, maar driemaal per week. Op maandagavond

wordt er lesgegeven (de lieve juf heeft een elorating van ruim 2200), en worden aansluitend partijtjes gespeeld van 10 minuten p.p. Op dinsdag is de interne competitie, op donderdag de externe, en dan zijn er nog de zaterdagdagen, waarop regelmatig toernooien worden gehouden met soms meer dan 200 deelnemers, waaronder zelfs internationaal meesters en grootmeesters - waaraan ik zelf ook met veel plezier heb meegedaan, door in een kansloze stelling snel op te geven om dan lekker bij de spannende (rapid)partijen van de grootmeesters te kijken. Altijd als er toernooien zijn, zie ik al van tevoren een stuk of dertig bekeraarstaan. Een beker voor het beste jongetje in de categorie tot zes jaar, eentje voor het beste meisje tot zes jaar, een beker voor de beste tot zeven jaar, enzovoort. Apentrots gaan ze stuk voor stuk onder donderend applaus op de foto. Eten en drinken op toernooien

*'ook het
lidmaatschap
van deze clubs
is helemaal
gratis'*

wordt gratis verstrekt. En let wel: ook het lidmaatschap van deze clubs is helemaal gratis (voor wie in de stad woont

waar de club is gevestigd) en wordt door de gemeenten betaald. Onvoorstelbaar, hè? Dat laatste geldt trouwens voor alle sporten die hier worden beoefend: van hogerhand is enkele jaren geleden besloten dat elke middelbare scholier een sport moet kiezen, waarin tevens officieel eind-examen moet worden gedaan. Geeft niet wat je kiest, maar het telt wel mee voor je eindexamen. En dat wordt consequent, grootschalig ondersteund: er zijn vier voetbalverenigingen met elk een zeer volwassen, modern stadion, er wordt op hoog niveau gebas-

ketbald, en ga zo maar door. Niet verwonderlijk dus dat ook Spanje het economisch moeilijk heeft... Maar evenmin verwonderlijk dat La Palma op sportief gebied zeer grote vorderingen maakt: in de categorie schakers tot acht jaar bleek de winnaar van heel Spanje dit jaar, inderdaad, op La Palma te wonen (een paar honderd meter bij mij vandaan, naar het schijnt), en ook in de categorie tot veertien jaar werd de tweede plek ditmaal veroverd door een Palmero. Deze door de overheid opgelegde sportgeest is natuurlijk ontzettend duur en

misschien zelfs wel economisch riskant, maar wat bindt mensen nou meer dan een gedeelde sportieve hobby? Met een jeugdwerkloosheid op het eiland van meer dan veertig (!) procent is deze aanpak misschien wel de enige (leuke) om 'de boel bij elkaar te houden'. Het werkt in ieder geval wel als sociaal bindmiddel, dat is duidelijk. De hele jeugd is gemotiveerd bezig, ouders komen massaal naar de wedstrijden kijken, en ondanks de crisis lijkt de sociale samenhang hier buitengewoon hecht (voor de politici onder ons: het is maar dat u het weet). Tot slot nog dit: ik heb hier vijf slaapkamers over en die stel ik m'n clubgenoten graag ter beschikking voor een vriendenprijsje. De nieuwe eindredacteur van uw clubblad kwam al een weekje langs in oktober. Laat het u een voorbeeld zijn - anders graag tot een dinsdagavond in Huize Lydia!

Een warme groet,
Lesly Gebhard
 (leslygebhard@gmail.com)

www.chesstempo.com

Door Eric Coppoolse

In deze rubriek "worldwideweb" wordt een aan schaken gerelateerde website behandeld.

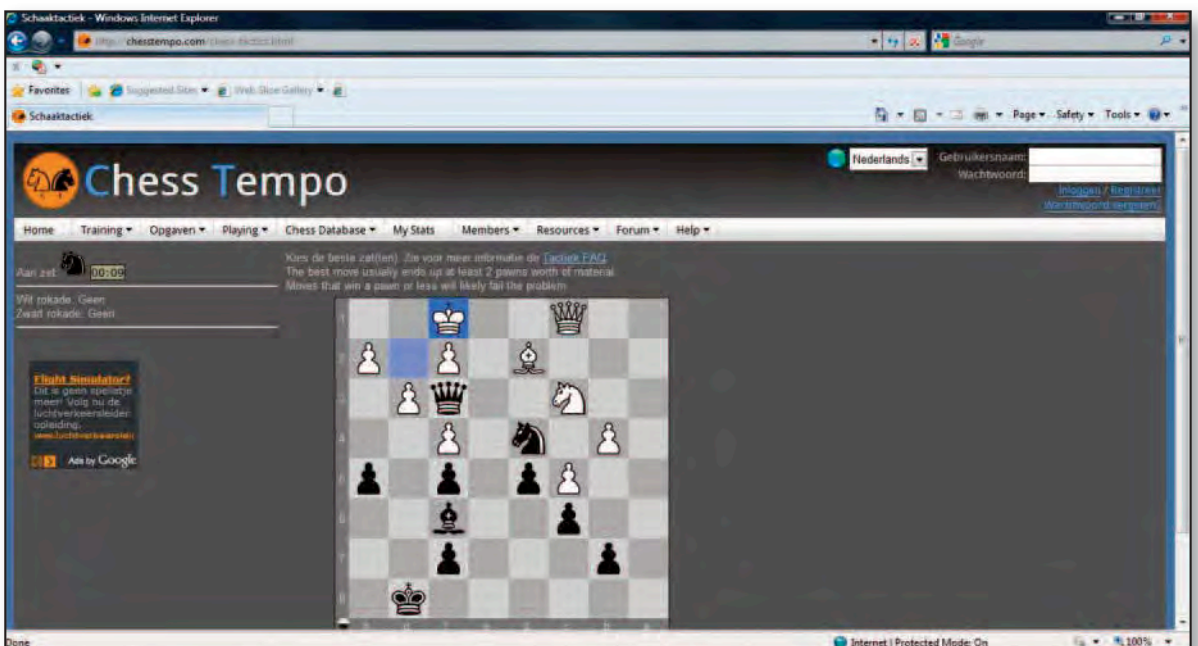
Elke schaker wil beter worden. En elke schaker denkt ook dat hij beter kan worden. Maar helaas is er onvoldoende tijd. En als er wel tijd is, wordt er niet op de juiste manier gestudeerd - de schaker gaat bijvoorbeeld vluggeren op internet, of leest ontspannen op de bank een partijverzameling van Kasparov. Dus de vraag is: hoe kan je met een minimale inspanning maximale vooruitgang boeken? Ik wil hier een lans breken voor tactische oefeningen in het algemeen, en de website ChessTempo in het bijzonder.

Waarom is tactische training nuttig? Tot een niveau van zeg 2000 elo worden partijen vrijwel uitsluitend op tactiek beslist. Pas daarna gaan positio-

nele en strategische factoren significant meespelen. Omdat veruit de meeste spelers zich onder de 2000 bevinden, heeft een verbetering van het tactische vermogen dus direct betere resultaten tot gevolg: je wint meer! [*]

En waarom zou je dan ChessTempo gebruiken om je tactiek te oefenen? Om te beginnen is het gratis! Je kan zelf kiezen of je iets extra's wil betalen voor extra diensten. Daarnaast krijg je opgaven die automatisch afgestemd zijn op je niveau. Een belangrijke feature is tenslotte dat je je vooruitgang objectief kan meten: je krijgt een rating gebaseerd op je prestaties. Als je beter wordt, gaat je rating omhoog. Er zijn nog veel andere goede dingen aan de site, maar dat kan je het beste ervaren door zelf eens te gaan kijken. Probeer het eens, en deel je ervaringen!

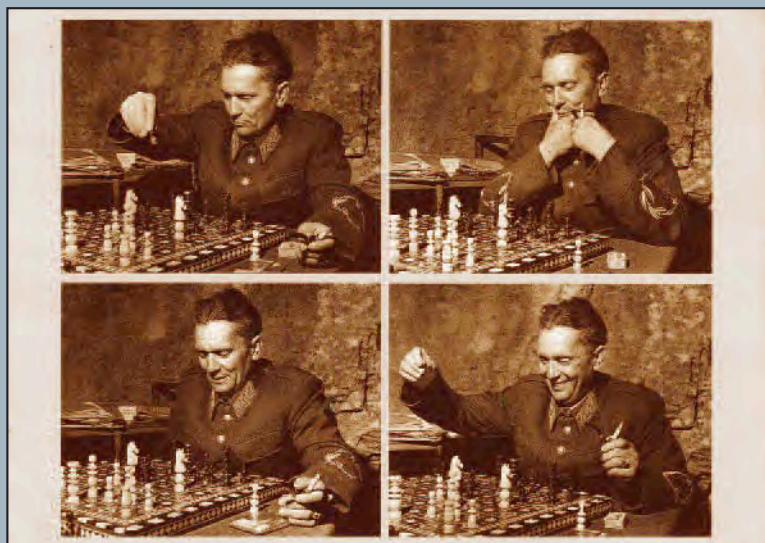
[*] Enige nuancering is hier op zijn plaats. Op wat voor termijn mag je bijvoorbeeld verbetering verwachten? Na bijvoorbeeld een maand lang gemiddeld elke dag een half uur mag je al een verbetering van 50 elopunten verwachten, oplopend tot 150 elopunten in 3 maanden. Daarna treedt mogelijk stagnatie op. Dit is een indicatie gebaseerd op persoonlijke ervaring van de auteur, het is interessant om te zien hoe het anderen vergaat. Een andere vraag is of de toename in tactische slagkracht blijvend is. De verwachting is dat dit wel zo is, je basisniveau gaat omhoog. Na een langere periode van inactiviteit zal je wel weer terugvallen, maar je hebt je niveau zo weer terug. Een tip is ook om voor het begin van het nieuwe seizoen een weekje tactiek te oefenen, dat zal roestigheid in de eerste partij van het seizoen verminderen.

De briefkaart van Tito

door Eric Coppoolse

In deze rubriek, "een foto van een mooie dag", staat het beeld centraal: een cartoon, kunstwerk, foto of gewoon een treffend beeld; dit kan eigen werk zijn, maar ook werk van anderen.

Er zijn en waren beroemde en beruchte mensen die graag schaakten. Wat zou u denken als u op de wekelijkse clubavond ineens Yasser Arafat, Zsa Zsa Gabor, Arnold Schwarzenegger, Lennox Lewis of Charles Manson tegenover u zou vinden?

Op de afbeelding van de briefkaart zien we Josip Broz, beter bekend als 'maarschalk Tito' (1892 - 1980) in de weer achter het schaakbord. In vol ornaat en met zichtbaar plezier verdedigt hij de zwarte kleuren. Het schaakbord en de stukken zijn prachtig, wat natuurlijk zeer op zijn plaats is voor een foto van een schakende staatsleider [*]. Voor dagelijks gebruik lijken bord en stukken minder geschikt; de twee trotse witte paarden bijvoorbeeld staan wel heel hoog op de poten en zouden

in het heetst van de strijd maar al te vaak omvallen. In groot contrast met het mooie uniform en schaakspel staat de rest van de ruimte waarin de foto is genomen. Achter Tito zien we een ruwe wand, mogelijk een rotswand. De achtergrond wordt gecompleteerd door een eenvoudige tafel met een rommelige stapel dossiers. De tafel met daarop het schaakspel is verborgen achter een ruw, eenvoudig tafelkleed. De boodschap is duidelijk: de Spartaanse communist Tito geeft niet om luxe, hij heeft genoeg aan een grot, een tafel en geestelijk voedsel. De opvallende ring aan zijn linkerhand en de elegante sigarettenkoker zijn hem vergeven, enig decorum past een man van zijn statuur natuurlijk wel, ook al is hij communist.

Er is niet veel bekend over de schaker Tito, hij zou een 'amateur' zijn geweest - maar dat geldt voor vrijwel alle schakers. In ieder geval weet hij in deze foto wel een aantal universeel aan de schaker toegeschreven kwaliteiten te etaleren: de intellectueel, de denker en de militaire strateeg. De boodschap is duidelijk: Tito is een groot leider. Maar het bijzondere van de foto is dat hij Tito bovendien neerzet als een vriendelijke, gewone man, iemand die je echt op de schaakclub zou kunnen tegenkomen. De ideale communist.

[*] Josip Broz, beter bekend als 'maarschalk Tito' (1892 - 1980) was een Joegoslavisch politicus en partizanenleider, afkomstig uit een Kroatisch-Sloveens boerengezin. Hij is de geschiedenis ingegaan als de communistische leider die de Russische opmars naar het westen een halt wist toe te roepen: hij weekte zijn land los van het Oostblok, volgde zijn eigen weg en gaf het communisme in Joegoslavië een eigen gestalte. Hij groeide van partizanenleider uit tot een gerespecteerd staatsman. Als president voor het leven voerde Tito een dictatoriaal bewind, dat hem in staat stelde onrust te onderdrukken en politieke tegenstanders voor tientallen jaren de mond te snoeren. Na de dood van Tito leidden ideologische en vooral etnische spanningen tot geweldadige confrontaties - zijn levenswerk bleek daar uiteindelijk niet tegen bestand. Vanaf 1986, het jaar waarin het nationalisme in Servië de overhand kreeg, dreven de verschillende republieken uit elkaar. In de jaren '90 leidden de eeuwenoude tegenstellingen tussen Serviërs, Albanen, Kroaten en Bosniërs tot het uiteenvallen van de Joegoslavische statenbond. [Bron: wikipedia].

Het feuilleton speelt zich af binnen de schaakclub 'Daphnis'. Via diverse verwickelingen zal de lezer langzamerhand de leden van de club leren kennen. Overeenkomsten met bestaande personen, gebeurtenissen en plaatsen zijn niet toevallig, want de inspiratie komt natuurlijk voor een groot deel van Caissa en haar leden.

Deel 1: Tinus

Het is kwart voor acht 's avonds en het is donker in Amsterdam. Sneeuwvlokken dwarrelen naar beneden. Ze vormen een witte deken op de weg, de bomen, de huizen. De sneeuw gloeit geel op in het licht van de straatlantaarns; het lijkt haast of de sneeuw zelf licht geeft. In de verte komt een man aangefietst over de Van Baerlestraat. Hij fietst voorbij het Vondelpark in de richting van het Museumplein. De sneeuw kraakt onder zijn banden maar andere geluiden klinken merkwaardig gedempt, opgenomen door de sneeuw. Een wandelaar staat stil en kijkt de fietser na, misschien wel getroffen door de romantiek van het geheel.

Tinus ziet de romantiek niet. Hij probeert zo goed en zo kwaad mogelijk om niet om te vallen. Dat is niet makkelijk, want het is af en toe spekglad onder de sneeuwlaag. De halve fles whisky die hij net thuis achterover heeft geslagen maakt het er ook niet beter op. Een glaasje wilde hij nemen, om een zware dag van zich af te spoelen. En toen nog eentje... 'Klote, klote, klote', mompelt hij zachtjes tijdens het fietsen.

Hij rijdt voorzichtig en licht zwaaiend voorbij het concertgebouw. Nog een klein stukje... Daar is huize Lydia eindelijk. Het massieve bakstenen gebouw steekt als een zwarte schaduw af tegen de heldere nachthemel, afwerend, ongenaakbaar. De grote, vierkante ramen van de speelzaal zijn echter uitnodigend verlicht. Op het bordes bij de ingang ziet hij al een paar mensen staan. Vrienden! Tinus voelt een grimmige voldoening bij het zien van zijn bestemming. Hij heeft het toch weer zonder brokken gered. Vanaf nu staat er niks meer in de weg van een rustige avond met een lekker potje schaak bij zijn eigen schaakclub 'Daphnis' - in het goede gezelschap van zijn clubgenoten. Opgezonderd slaat hij rechtsaf naar de ingang van huize Lydia en glijdt keihard onderuit.

Hij vloekt hartgrondig - van de schrik, niet van de pijn. Er komen mensen aangerend. 'Gaat het?!' 'Tinus, jesus man!'. Hij voelt geen pijn, maar dat zal vast nog wel komen. 'He Tinus, gaat het?!' Hij

herkent de wat zachte stem van David, vriendelijke David. Vele armen helpen hem overeind, hij herkent ook het spitse gezicht van Muis. 'Je weet toch dat het glad is!' hoort hij hem zeggen. 'Ja, ja, het gaat prima', gromt Tinus. 'Het gaat prima, en ik kan zelf wel lopen.'

Nu het goed lijkt te zijn afgelopen, slaat de schrik van zijn clubgenoten om in een lichte hilariteit. Tinus kan het wel hebben, hij zou het ook wel grappig hebben gevonden als hij het zelf niet was. Hij voelt nog steeds niks; de adrenaline - en de alcohol - onderdrukken de pijn. Of zou hij toch niks hebben? Na binnenkomst in het halletje weet hij wel beter: zijn linkerhand zit onder het bloed. Hij schrikt er toch wel een beetje van - al is het zeker niet de eerste keer dat hij zijn eigen bloed ziet. 'Brokkenpiloot, een van mijn grootste talenten... Dat zullen ze morgen op school weer leuk vinden.' Zijn gedachten dwalen even af naar zijn leerlingen. 'In ieder geval kan je me geen saaie leraar noemen', denkt hij spottend. Hij kijkt wat beter naar zijn hand. Het is een flinke schaafwond. 'Daar moet ik toch wat aan doen. Hopelijk hebben ze achter de bar een goede verbandtrommel. Ah... Iris!'

De plotselinge gedachte verlicht zijn gemoed. Het wordt toch nog een goede avond! Alle gebeurtenissen van de dag hadden haar even uit zijn gedachten gedreven, maar nu is ze weer in vol ornaat terug. Zijn hand door haar te laten verzorgen, verbinden... Daar zou hij vrijwillig voor van zijn fiets vallen!

Deel 2: Iris

Tinus baant zich een weg door het krappe gangetje naar speelzaal. Nu de indelingen voor de partijen net zijn opgehangen, is het een drukte van jewelste. Johannes is druk bezig zich naar voren te werken. 'Jongens, laat me even door, ik moet wat dichterbij, voor m'n ogen, dat weet je toch!'. Tinus grijnst. Of Johannes, de charmante 'éminence grise' van de schaakclub, echt zo slecht ziet weet hij nog niet zo zeker - maar hij staat in ieder geval graag vooraan. Tinus steekt zijn bebloede hand demonstratief omhoog. Dat helpt. De krioelende massa laat hem door en Tinus loopt de speelzaal in.

De speelzaal is een oase van rust na de drukte van het gangetje. De nisjes aan beide zijden zijn al grotendeels bezet, en ook op de tafeltjes verspreid door de zaal staan al schaakborden met de schaakstukken in slagorde opgesteld. Bolvormige lampen hangen met steeltjes onder het plafond en werpen hun ronde licht op de schaakborden. Donkere en lichte vlakken wisselen elkaar af in re-

gelmaat, het gepolijste hout lijkt te gloeien in het warme lamplicht. Een aantal schakers zit al in diepe concentratie achter het bord. Anderen leunen ontspannen achterover en kijken om zich heen - maar de afwezigheid in hun blik verradt ook bij hen de geestelijke voorbereiding op de strijd die komen gaat.

Iris geniet elke keer opnieuw van dit moment van ingehouden spanning vlak voordat de partijen beginnen. Ze heeft een mooi overzicht over de speelzaal vanachter de bar. Ze ziet de concentratie op de gezichten, en vermoedt een wereld van gedachten die daarachter schuilgaat. Ze heeft stiekem grote bewondering voor mensen die goed kunnen schaken.

Het is nog druk aan de bar en er wordt levendig

gepraat - zolang het nog kan. Na aanvang van de partijen moet het stil zijn en kan er alleen nog op gedempte toon gepraat worden. Ze pakt een cola uit de koelkast voor Egel. Ze neemt zich voor hem niet te diep in de ogen te kijken - anders laat hij het flesje misschien weer uit zijn handen vallen zoals vorige week. Ze vindt het wel leuk een beetje met hem te flirten, maar zo'n kapot colaflesje geeft weer zo'n troep. 'Alsjeblieft Egel, dat is dan eh, twee euro twintig voor een cola en een thee.' Terwijl ze het geld van Egel aanneemt ziet ze uit haar ooghoeken de hoekige gestalte van Tinus de zaal inkomen. Ze merkt het altijd meteen als hij er is, hij vult op de een of andere manier de hele ruimte. Zijn hand heeft hij demonstratief in de lucht gestoken, wat is dat nu weer?

Wordt vervolgd...

TERZIJDE

HET ONGERIJMDE

Deze rubriek, "het ongerijmde", is gewijd aan de poezie
Gedichten van uzelf, of van anderen
Gedichten over schaken, of over iets anders.

Even tijd voor een schaakje... (Simon Knepper)

*Even tijd voor een schaakje. U start onbezwaard
Op g3. Mijn e5 slaat een bres
In het centrum. A3 wordt bezet door uw paard,
Maar ik antwoord met dame f6.
Het gevolg is h4; zwarte looper c5;
Uw b3 schenkt mij louter vermaak.
Df2 velt de schurk in het laatste bedrijf:
Herdersmat. Speelt u eigenlijk vaak?*

(Constantijn Huygens, 15 december 1647)

*Pier scheidde midden uit met schaken
En zei, hij was het spelen zat.
Maar 't was de minste van twee zaken:
Hij was het spelen moe, én mat.*

Geslaagd schaak-tennis-toernooi

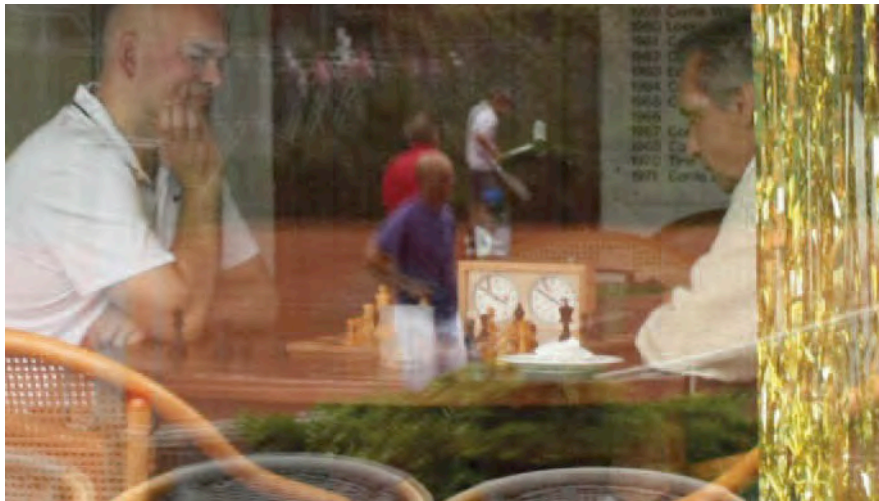
Door Rik Salomons

Een van de eerste toernooien van het schaakseizoen is het inmiddels traditionele schaak-tennistoernooi, georganiseerd door tennisvereniging Joy-Jaagpad in samenwerking met Caissa. Het vond dit jaar plaats op 19 september. Ik kan het een ieder aanraden; de combinatie tennis/schaken staat garant voor een heel leuke middag! Het niveau van de spelers is zeer uiteenlopend (in beide disciplines). Maar de bezielende leiding van André van den Berg zorgt ervoor dat de sfeer zeer ontspannen is. De handmatige indeling komt op geheel subjectieve wijze tot stand, maar elke ronde weer streeft André ernaar tegenstanders van min of meer gelijke sterkte het tegen elkaar op te laten nemen. En er is tussen de rondes meer dan voldoende tijd om allerlei zaken, variërend van het weer tot de diepere zin van het leven, met elkaar te bediscussiëren.

■ Droog

Vorig jaar kwam ik voor het eerst achter het bestaan van dit toernooi, via de Caissa-site. Als ex-Euwiaan had ik simpelweg pas na de fusie belangstelling voor deze site getoond. Maar direct was mijn belangstelling gewekt; naast mijn levenslange passie die schaken is, is tennis een andere hobby van me, zij het pas sinds een jaar of drie. En nadat ik vorig jaar al het toernooi op mijn naam had weten te schrijven had ik een reputatie hoog te houden!

Een onberekenbare factor is het weer. Er wordt op buitenbanen getennist, regen is dus wel degelijk een spelbreker. En de autorit richting het Jaagpad beloofde weinig goeds: alleen maar regen onderweg. Pas ter hoogte van Osdorp werd het droog, gevaarlijk dicht bij de plaats van bestemming. Gelukkig bleek de heenreis geen goede voorspeller. De zon hebben we niet gezien, maar regen evenmin! De temperatuur hield niet echt over, voor het tennis allerminst een probleem, maar

er werd binnen, in de kantine, geschaakt. Behaaglijk en comfortabel.

Dit jaar was de opkomst uitzonderlijk goed: maar liefst 23 deelnemers hadden zich ingeschreven. Marjolein, Martin en André zelf bleken bereid de 24e plek in te vullen zodat de indeling compleet kon worden gemaakt. De toernooi formule bestaat uit 3 rondes tennis van een half uur, afgewisseld met 3 rondes schaken.

Om optimaal gebruik te maken van de beschikbare banen worden alle deelnemers verdeeld in twee groepen van 12 spelers. Vervolgens begint de eerste groep met tennis terwijl de tweede groep begint met schaken. De volgende rondes wordt alles omgedraaid en zo verder. Omdat er op tijd wordt getennist en slechts het aantal gewonnen games worden geteld (geen setstanden dus) kan er bij elke discipline winst, verlies of gelijkspel voorkomen. Aan het eind worden de resultaten van de 6 rondes bij elkaar opgeteld en

degene met de meeste punten heeft gewonnen. Simple as that.

■ Fanatiek

Ondanks de informele sfeer, wordt elke wedstrijd fanatiek benaderd. Iedereen wil graag winnen, of het nou om tennis gaat of om het schaken. En om te winnen is kunde alleen niet voldoende, geluk speelt daarbij ook een rol: zo had ik in mijn tweede tennispartij (een enkelpartij die ronde) de factor tijd op mijn hand; na 25 minuten lang gewonnen games af te wisselen met ver-

loren games, bleek de laatste game nipt de doorslag te geven. Net nadat ik deze had gewonnen, werd de ronde afgelopen en had mijn tegenstander geen tijd meer om het patroon van de wedstrijd een vervolg te geven...

Aan het eind van de middag bleken twee mensen alle partijen gewonnen te hebben: Wim Suyderhoud en ondergetekende. Een lekkere fles wijn was ons deel. Maar het allerbelangrijkste was de aangename dag. André, nogmaals bedankt voor de plezierige organisatie en tot volgend jaar!

Nr.	Naam	Ronde 1		Ronde 2		Ronde 3		Ronde 4		Ronde 5		Ronde 6		Totaal	
		S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T
1	Pik Sulamons	1	1			1	1			1	1			3	3
2	Malle v.d Berg	0	0			1	1			0	1			2	1
3	Mets van Dam	0	1			0	1			0	1			3	0
4	Ad v.d Steun	0	1	0		0	0			0	0			0	1
5	Rob Raavestein	0		0	1			0	1			1	2	0	3
6	~~Marjolein Rijen~~														
7	Bene-Siegh	1	0	1		0	0		1/2	0		1/2	0	1/2	0
8	Saraula-Lerole	1		1	0			0	0			1	1	2	3
9	Dalanda Jansz		1	1			1	0		1	0			1	3
10	Aminta van Val	0			0	1			1	0		1	1	2	3
11	Erwin + Marisca	1			1	0			1	1			0	2	2
12	Rob Frans van		0	1			0	1		1	0			2	1
13	Jacco van Pel	0			1	1			0	1			0	1	2
14	Eric Kruithof	0			1/2	0			1	1			1	1	2 1/2
15	Rob Crull	1			1	1			1	1			0	3	2
16	Philippus Jansz	1			1/2	0			1	0			1	1	2 1/2
17	Abraham Jansz		1	0			0	0		1	0			0	2
18	Rob Kerkman	1			0	1			0	0			1	2	1
19	Robert van		0	0			1	0		0	1			1	1
20	Jansz van Blok	0			0	0			1	1/2			0	1/2	1
21	Wim Zuideweld	1	1			1	1			1	1			3	3
22	Jan Kerkman		0			0	1			0	0			1	0
23	Eric Bekker	0	0				1	0		0	1			1	1
24	Marsden					0			0	0			0		0
25	Martin Andrijs					1			0	1			0	2	0
26															
27															
28															
29															
30															
31															
32															

Door Wim Suyderhoud

Bij aanvang van de zevende en laatste ronde van het veteranentoernooi in groep B (rating tot 1750), had ik een half punt nodig om ongedeeld winnaar te worden. Het had me niet tegengezeten. Ik kreeg twee keer materiaal cadeau en ik ontsnapte een keer aan de dood met remise. Er was eigenlijk maar één partij die ik min of meer regelmatig tot winst had weten te voeren. Het toernooi heeft als nadeel dat het is uitgesmeerd over een periode van zeven weken, waardoor je niet echt in een ritme komt (laat staan in een roes, als bij ons Eijgenbrood). Ik was door de laatste lange week wachten een beetje nerveus geworden. Het bleek niet nodig. Als het lot je zo gunstig gezind is, hoef je je nergens meer zorgen over te maken. De laatste partij was na twaalf luttele zetten voorbij. Op het moment dat ik een stuk kon winnen, deed ik een remiseaanbod, dat door mijn tegenstander en concurrent met een berustende glimlach werd geaccepteerd.

Er wordt vaak met veel overtuiging beweerd dat je geluk kunt afdwingen, maar ik denk daar anders over. Geluk valt je toe. Nu Mulisch dood is, mag je dat misschien weer zeggen. Niks vlindervleugelfladder in Lapland leidt tot regen in de Sahara. Ik beweer dat geluk bij schaken op

Avonturen tussen gumption en geluk bij het SGA-veteranentoernooi

elk niveau een factor is die van invloed is op het resultaat. Je hebt er geen vat op want het is toeval – tenminste, als je aan de goede kant van het geluk verblijft. Waar je misschien vat op kunt hebben (als je geluk hebt), is de beperking van de invloed van onfortuin op je resultaat. Tegenslag moet je bestrijden. In zwaar weer het beste uit jezelf weten te halen, dat is een schaakvaardigheid! *Gumption* is het Schotse woord daarvoor volgens Jonathan Rowson in hoofdstuk 10 van het onvolprezen *Chess for Zebras*. De twee partijfragmenten hieronder waren kenmerkend voor de manier waarop de toernooiwinst tot stand kwam. Geluk en *gumption* zijn beide in ruime mate aanwezig.

Diagram I

Cees Verburg – Wim Suyderhoud, stelling na 25.Te4-Tg4

Wit dreigt het één en ander. Ik ga hier een zeer slechte zet doen, maar ik wil mezelf niet meteen gaan afkraken. *If you are not confused, zeg ik Jonathan Rowson na, you are just not thinking clearly*. Het spel is te moeilijk

om gemakkelijk over te denken. De computeranalyse van de stelling onderstreept dat. Zelf dacht ik dat 25... Pxc4 zou falen op 26.Txc4, waarna ik de dreiging 27.Pe6 dodelijk achtte. Merk op dat zwarts 26e zet ontbreekt in mijn analyse. Ik was eenvoudig niet in staat die ene zet verder te kijken. Volgens Fritz kan wit slechts remise maken met 25... Pxc4 26.Txc4 dxc4! (natuurlijk) 27.Pe6 Td1 28.Kh2 c3 29.Txg7+ Kh8 30.Th7+ (30.Dc2 gaat niet vanwege 30... Dd6+! 31.g3 Dd3, en zwart wint.) 30... Kg8 31.Tg7+. Om de directe matwending op te heffen, koos ik zonder verdere analyse voor het sluiten van de lange diagonaal, als een oud vrouwtje dat zonder op of om te kijken een drukke weg oversteekt. Op hoop van zegen.

25... f6? 26.Pe6 Dd6?? De stelling is al direct hopeloos geworden voor zwart. De dame geven was nog de enig juiste zet: 26... De7 27.Txg7+ Dxg7 28.Pxg7 Kxg7. 27.Pxg7? Verburg mist net als ik het mat in drie: 27.Txg7+ Kh8 28.Dc2 willekeurig wat 29.Dh7#. Nu komt weliswaar alles open te liggen voor mijn koning, maar er valt te vechten. Hoewel bescheidenheid gepast is na zo'n fortuinlijke ontsnapping, kan ik mijn tevredenheid over de volgende reeks actieve verdedigingszetten niet verbergen.

27... Kh8 28.Pf5 Dd7 29.Pxh6 Pxc4 30.Dc2 f5! 31.Dc3? d4 32.Dxc4 fxg4 33.Pxg4 Tc8 Een bekend sportpsychologisch patroon wordt zichtbaar in het

spelverloop. Als de ene partij heeft verzuimd zijn kansen te benutten, valt de goal aan de andere kant. **34.Df1 d3 35.Txc8 Txc8 36.Da1+ Dg7 37.Dd1 Dc3 38.Pe3 Dc1 39.Kf1 Dxd1+ 40.Pxd1 a5 41.Ke1 Tc2 42.g4 a4 43.Pe3 Te2+ 44.Kf1 a3 45.Pd5** met opgave. **0-1**

Diagram II

Wim Suyderhoud – Louis van Staden ten Brink, stelling na 22... c7-c5

Here's another fine mess I got myself into, zoals vriend Les altijd zo smeugig zegt. Ik had een speciaal voor het toernooi voorbereide openingsvariant op het bord en zat daar al een tijdje lekker van te genieten. Wellicht daardoor had ik zwarts mogelijkheden op de damevleugel onderschat. Ik dacht dat ik te laat wakker was geworden, maar de computer is tot mijn verrassing minder streng van oordeel. De stelling is gevaarlijk geworden voor wit, maar het evenwicht is kennelijk nog niet verbroken. Mijn volgende zet is gedwongen.

23.c4 Zwart mocht onder geen beding zelf c4 spelen want dan was het paard op b3 verloren gegaan. Ik was van plan om zo snel mogelijk de c-lijn te openen om de zwarte koning in het vizier te krijgen. **23... Db4 24.De2?** Het ziet er niet direct uit als de beslissende fout, maar dat is het wel degelijk. Na het consequente 24.cxd5 kan 24...

c4 niet vanwege 25.Lxc4! Dxc4 26.Tc1. Ik denk met de tekstzet het probleem op c4 te hebben opgelost, maar zie zwarts volgende niet aankomen. Nu kom ik snel in een verloren positie terecht. **24... b5! 25.cxb5 c4 26.Tc1 Pb6?** Oude bekende Louis van Staden – ik speelde al eens tegen hem in de jaren tachtig in ons goede oude Oranjehuis – gaat na een sterke serie zitten breien. Hij kon de partij in twee klappen beslissen door eerst op c1 de kwaliteit te nemen en daarna een stuk te winnen door met zijn koning uit de penning te stappen. **27.Dd2 Kb8?** Nu is er een veel beter zwart plan dan het opheffen van de penning. 27... Dxd2 28.Pxd2 Lxc1 29.Txc1 Kc7 30.Lc2 Ta8 levert nog steeds de kwaliteit op plus een veelbelovende stelling. **28.Dxb4 Lxb4 29.Pc5 Ld2!** Op 29... cxd3 heeft wit 30.Pa6+.

Diagram III

30.Lc2?! Een pretentieuze zet. Mijn inschatting van de situatie was dat de op de zwarte velden vastgelegde witte centrumpionnen een gemakkelijk doelwit zijn voor de zwarte loper, die daarom wel een toren waard moest zijn. Na het natuurlijke 30.Td1 Lxf4 31.Lxh7 Lxg5 32.a4 krijgt wit een plus van Fritz. Eigenwijs als ik ben, zou ik bezorgd zijn over de mogelijke opsluiting van de witte loper op h7. **30... Lxf4** Zwart neemt de toren niet. **31.Tcf1**

Lxg5? Vanuit deze stelling krijg ik weer controle over de partij. Nu er een witte toren toegang tot de 7e rij dreigt te krijgen, had zwart misschien beter tegenspel kunnen zoeken in het centrum met 31... Le3.

32.Txf7 Te7 33.Thf1 33.Txe7 Lxe7 34.Pxe6 is ook prima, maar ik wilde mogelijk tegenspel van de zwarte torens neutraliseren. Bovendien stond mijn a-pion al te trappelen. **33... h6 34.Kb2! The8 35.a4 Le3** Te laat. **36.Kc3 Kc8 37.a5 Pd7 38.Pxd7 Txd7 39.Txd7 Kxd7 40.Tf7+ Kc8 41.b6 Lg5 42.La4 Te7 43.Txe7 Lxe7 44.a6 Lh4 45.a7 Le1+ 46.Kc2 Kb7 47.Lc6+** Zwart geeft op. **1-0**

Dossier Eijgenbrood 2010

In 2011 organiseert sv Caissa voor de 25e keer het mooie schaaktoernooi dat is vernoemd naar Willem Eijgenbrood, voormalig voorzitter van de vereniging. De 24e editie heeft plaatsgehad in het weekend van 29, 30 en 31 oktober jl, en werd gewonnen door Gilbert Vrancken. De ratingprijzen werden in de wacht gesleept door Michel Auwens en Sebastiaan Smeets in de categorie tot 1900 en door Tommy Koens en Kees Egberts tot 1700. Beste jeugdspeler werd Daan Haver. Het toernooi was met 93 deelnemers, waaronder 10 jeugdspelers, prima bezet. Maar liefst vijf clubgenoten doen verslag van hun toernooiervaringen.

door gebruik te maken van het zogenaamde SISSA schaakbargoens. Binnen de club was een levendige cultuur op het gebied van boerenbridge, en daarbij was al een hoop leuk bargoens ontstaan. Waarom niet op schaakgebied?

De auteur deed zelf alvast een duik in het zakje. Het concept is: verzin een zelfstandig naamwoord of een werkwoord, vernoemd naar één van de vooraanstaande Sissanen. De lezer moet dan denken aan termen als 'visseren' (consequent spelen op een positioneel voordeeltje, wat er verder op het bord ook aan de hand mag zijn), 'moseren' (op onverklaarbare wijze verliezen van een duidelijk zwakkere tegenstander) en 'een zandvoort' (een Pirc-opstelling in de voor-, na-, achter-, boven-, Noord-, Oost-, Zuid- en Westhand).

28 Recept voor een top-10 klassering

Door Rob Ritzema

In 1991 werd tijdens het elfde lustrum van mijn toenmalige Groningse club SISSA een speciale uitgave uitgebracht

van hun cluborgaan, de 0-0-0. Eén van de artikelen behelste een voorstel om de wedstrijdverslagen te verlevendigen

En zo was er ook het 'hoekstra-toernooi', genoemd naar clubicoon Carl Hoekstra. Conform de zuivere definitie: een toernooi altijd beginnen met maximaal 0,5 uit 3, om daarna via een imposante reeks overwinningen net buiten de prijzen te vallen. Terugkijkend op het recente Eijgenbroodtoernooi moest ik regelmatig aan die term terugdenken. Niet omdat ik enige aanspraak op de prijzen zou maken. Wel omdat ik moeizaam startte, maar vervolgens dusdanig geprofiteerd van het zwitsers systeem dat ik zowaar in de top-10 ben gekomen. En dat in plaats van coryfeeën als Roel van Duijn en Jack Blanchard, die een prachtig toernooi speelden, het hele toernooi aan topborden zaten, maar terugvielen door een nederlaag in de slotronde.

Het was voor mij het eerste weekendtoernooi en het eerste klassieke toernooi in ongeveer 20 jaar. Van tevoren had ik geen idee wat me ervan voor te stellen. Daarom had ik als simpele doelstelling een plus-score, en hopelijk het spelen van openingen/stellingen waar ik niet zoveel ervaring mee had. Wat dat betreft werd ik vrijdagavond door Peter van der Werf op mijn wenken bediend, want ik had nog nooit de roemruchte Berlijnse Muur, met het dameloze middenspel, op het bord gehad.

Ritzema, R (1962) - Werf, P. van der (1598)

Eijgenbrood 2010 Amsterdam (1), 29.10.2010
(Zie diagram 1)

Wit staat een fractie beter, maar veel stelt het niet voor. Zwart kan bijvoorbeeld op c3 slaan. Peter wilde echter de strijd om de d-lijn gaande houden. **13...Ke7?** Ontneemt het paard een belangrijk veld.

Diagram 1

Na wits volgende zet komt deze aan de rand te staan en komt daar niet meer weg. **14.g4 Ph6 15.Pd4** Ruim baan voor de f-pion. **15...Lc5 16.Pe4 Lxd4 17.Lxd4 b6 18.f4 c5 19.Lf2 Td7?** Ontneemt de looper een vluchtveld. Wit wint nu direct materiaal. **20.f5 Ld5 21.f6+ gxf6 22.Pxf6 Le6 23.Pxd7 Lxd7 24.Lh4+ Ke8 25.Tf6 Pg8 26.Tf2 Pe7 27.Tfd2 1-0**

Dan de gevreesde zaterdag, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat fulltime schaken. Om 09:40 bestudeerde ik de indeling van ronde 2 die tien minuten eerder was begonnen. Ai! Sven Heijdenrijk is een nieuw lid op de club, zijn rating van 1700 is die van 7 jaar geleden, toen hij tijdelijk stopte met schaken, en hij speelt veel sterker. Dat wisten we op de club al, daar heeft hij al wat prominente slachtoffers gemaakt. En in de eerste ronde zag ik hem met zwart flink tekeer gaan tegen Rafael Silva. Kortom, hoed u als hij een aanvalsstelling in handen heeft. Lange tijd dacht ik hem beteugeld te hebben, maar uiteindelijk ben ik er toch ingetuind. De tien minuten achterstand in bedenktijd werden er 30, 40 en toen ging het mis. Ondanks (of dankzij) de wederzijdse fouten was het een erg leuke partij, daarom laat ik 'm helemaal zien.

Heijdenrijk, S. (1700) - Ritzema, R. (1962)

Eijgenbrood 2010 Amsterdam (2), 30.10.2010

1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 g6 4.f4 Lg7 5.a3! 0-0 6.Lc4?! 6.Ld3 of 6.Pf3 zijn solider. Het schijnoffer dat zwart nu kan brengen, is hier erg gunstig dankzij de eerdere witte pionzetten. **6...Pxe4! 7.Lxf7+ Txf7 8.Pxe4 De8 9.Pe2 e5 10.dxe5 dxe5 11.0-0 Pc6 12.Pg5 Td7** Een leerzaam moment. Natuurlijk is het een beetje jammer dat de toren de looper hindert bij de ontwikkeling. Daarom heb ik lang gekeken of 12...Lg4! mogelijk is. Na het voor de hand liggende **13.Pxf7** keek ik alleen naar **13...Dxf7**, met dreigingen als **14...Pd4** of **14...Dc4**. Pas na enige tijd zag ik dat wit gewoon **14.De1** kan spelen, en zwart heeft geen penning meer en staat dus gewoon een kwal achter. Achteraf gezien past de puzzel toch. Zwart slaat niet terug op f7, maar speelt **13...Pd4!!**

Diagram 2

In alle varianten komt zwart nu beter te staan. Een variantje: **14.Pxe5 Lxe5 15.fxe5 Pxe2+ 16.Kf2 (16.Kh1 Pg3+ 17.hxg3 Lxd1 18.Txd1 Dxe5-+)** **16...Dxe5** en zwart dreigt te veel. **13.De1 Te7 14.Dh4 h6 15.Pf3 exf4?!** Solider is **15...e4 16.Pe5 Pxe5 17.fxe5 g5 18.Dg3 Db5 19.Pc3 Dxe5** met groot voordeel voor zwart. **16.Pxf4!**

Diagram 3

Uiteraard gaat Sven voor het stukoffer. Het zal niet helemaal correct zijn, maar hij krijgt er zeker praktische kansen voor. Zwart moet bijvoorbeeld altijd met Ph5 rekening houden. Bovendien had hij veel meer bedenktijd over dan ik. En verdedigen is ook een vak... **16...g5 17.Pxg5 hxg5 18.Dxg5 Te5 19.Dg3 Lf5** Een voor de hand liggende ont-wikkelingszet, maar Rybka vond een aantrekkelijker verdediging: **19...Pd4 20.b4 Te4!** Deze mooie, eenvoudige zet had ik helemaal niet gezien tijdens de partij. Het paard op d4 staat nog eens extra gedekt, en wit moet wat doen aan de dreiging **21...Txf4 20.b4!** Tijdens de partij zag ik alleen Lc1-d2-c3 om de loper in het spel te brengen. Dan kan ik zonder problemen het paard op d4 zetten, gevolgd door c7-c5. Na de tekstzet kan die pionzet niet meer en zou zwart dus geen paard op d4 handhaven. Dat dachten we toen althans. **20...Td8 21.Lb2 Lxc2?** 21...Pd4 kan hier best. **22.Tad1 Te4** daar is-ie weer. **23.Kh1** en dan bijvoorbeeld **23...De5** en de zwarte verdediging staat behoorlijk. **22.Tae1 Pd4 23.Tc1 Pf5 24.Dg5 Td2?** In tijdnood gaat zwart nu definitief in de fout. Misschien had ik na **24...Pd4 25.Dg3 Pf5** op zet -herhaling moeten aansturen. **25.Ph5** En er hangt van alles.

In de eerste plaats het paard op f5 dat het mat op g7 nog net dekt. De desperado die nu volgt kan het tij niet keren. **25...Dxh5 26.Dxh5 Txxg2+ 27.Kxg2 Pe3+ 28.Kf3 Txxh5 29.Tg1!** Nauwkeurig gespeeld. Zwart is uitgerommeld. **29...Th3+ 30.Ke2 Txxh2+** Een laatste fout. **30...Pf5 31.Txc2 Txxh2+ 32.Kd3 Txc2 33.Kxc2 Kf7 34.Lxg7 Pxxg7** wint waarschijnlijk ook wel voor wit, maar is nog een technische klus **31.Kxe3 1-0**

's Middags pakten zich weer donkere wolken samen tegen iemand die veel sterker speelt dan zijn rating aangeeft. Hij scoorde in het toernooi een TPR van 2000+ en ging met een ratingprijs in de categorie tot 1900 naar huis.

Ritzema, R. (1962) - Smeets, S. (1756)

Eijgenbrood 2010 Amsterdam (3), 30.10.2010

Diagram 4

We komen erin na zet 26 van zwart. Zwart heeft net Kh8 gespeeld. Wit kan hier bijvoorbeeld met **27.Td7 De5 28.Pd6** de pion op f7 winnen. Zwart heeft echter voldoende tegenspel na **28...Dxb2 29.Pxf7+ Txf7 (29... Kh8? 30.Dc4) 30.Txf7 Dxc2 31.Tfd7 Te8** Misschien heeft hij wel meer dan dat, maar zijn achterstand in bedenktijd is wel zorgelijk. **27.Pxf6?** Maar dit

is geen beste. **27...e2 28.Te1 Dxd6 29.Pe4 Dh6 30.Dxe2 Tfe8 31.Df2 Tad8** Wit heeft een pion voor de kwaliteit en als hij zich rustig kan consolideren heeft hij misschien goede remisekansen. Maar zover is het nog lang niet. Penningen, kwaliteitsoffers gevolgd door mat op de onderste rij. Brr. Met zijn volgende zetten probeert wit aan de toren op d8 te hangen, zodat zwart niet op e4 kan slaan. **32.f6!? gxf6 Beter is Dg6 33.Db6 Tb8 34.Dd6 Dh4?!** Geeft niets weg, maar na **34...Tb5** (wat mijn tegenstander na afloop vond) is wit uitgepraat. **35.Tf1 Dxe4??** In tijdnood schikt zwart zich. **35...Tbc8 36.Dxa6 Txc2 37.Pd6 Tf8 38.Da7 Kg8** is nog steeds gewonnen voor hem. **36.Dxf6+ Kg8 37.Dxf7+ Kh8 38.Df6+ 1/2-1/2**

Enerzijds was ik opgelucht dat ik niet opnieuw verloor. Anderzijds balen van die anderhalf uit 3, met nog twee moeilijke zwartbeurten te gaan. Gelukkig komt het tijdens zo'n toernooi ook op fysiek uithoudingsvermogen uit. Misschien zouden al die rondjes hardlopen rond de Sloterpas zich eindelijk uitbetalen. Vreemd genoeg ging het vanaf nu ook inderdaad beter. Te beginnen met de zaterdagavond, toen bijna iedereen in de bovenzaal kon spelen vanwege het grote aantal byes.

Bergh, G. van der (1736) - Ritzema, R. (1962)

Eijgenbrood 2010 Amsterdam (4), 30.10.2010 (zie diagram 5)

Wit had een paar zetten eerder al remise aangeboden. Zwart heeft iets meer mogelijkheden op de damevleugel dan wit aan de andere kant, dus wilde ik nog wel even verder. Als wit

Diagram 5

zich solide had opgesteld, was het desondanks allemaal een beetje mager geweest. In plaats daarvan geeft hij direct een pion weg. **22.Pd5? Tc2 23.Tf1 Txb2 24.Dd3?** Leidt tot een afwikkeling naar een toreneindspel waarin zwart nog een houtje wint. **24...Pxd5 25.Dxd4 Txb5 26.exd5 Dxd5+ 27.Dxd5 Txd5 28.Tc1 Td7 0-1**

Met dat gelukje kwam ik dus eindelijk weer op de gewenste plusscore. Zondagochtend, nu wel op tijd want we konden een uur langer slapen vanwege de wintertijd, wachtte Wim van Tuyl.

Ritzema, R. (1962) - Tuyl, W. van (1822)
Eijgenbrood 2010 Amsterdam (5), 31.10.2010

Diagram 6

Een spannende stelling. Wellicht herkent u de contouren van de Franse Burn-variant. Wit heeft alles op één kaart

gezet, maar zwart heeft geen verzwakkingen en zodra diens tegenspel op gang komt staan de witte stukken verkeerd. Ik zat de hele tijd te vlassen op Pgx6 en Dh6, maar ...Tf7 is dan afdoende. Wim zag deze wending echter niet gedurende de partij, en speelde **16...Tfd8?** 16...Kh8! wordt door Rybka aanbevolen en is inderdaad erg sterk. Zwart dreigt op d4 te slaan, want Lxh7 is geen schaak meer. En het idee met Dh6 kan ook al niet meer. Zwart staat prima. **17.c3?** Tijdens de partij zag ik dat 17.Pxe6 nog niet klopt. 17.Pgx6 fxe6 18.Dh6 Lf8 19.Dxf6 Dxd4 20.Lxh7+ Kxh7 (ik was gestopt met rekenen na 20...Kh8, omdat mijn dame hing en zwart mat op d1 dreigt. Maar ik kan natuurlijk gewoon met de dame op d4 slaan en zo materiaal (terug)winnen). 21.Dxd4 Txd4 22.Txd4 maar dit zal zwart wel remise kunnen houden. Maar wel erg sterk blijkt het offer van het andere paard op e6. Rybka had geen moeite met het vinden van 17.Pdxe6 fxe6 18.De2 g6 19.Pxe6 en de stelling is zeer onaangenaam voor zwart. De toren op d8 hangt en bovenal dreigt wit Lc4. **17...Lc5?** Een solide verdediging is 17...g6 met het idee om met 18...Ph5 19.Tg4 Pf6 de zetten te herhalen. Wit moet er misschien maar op ingaan, want beuken op e6 en g6 gaat niet. 18.Pgx6 fxe6 19.Lxg6 (19.Dh6 Dh5+) 19...hxc6 20.Dh6 (20.Txg6+ Kf7 en er dreigt 21...De4+) 20...De4+ 21.Ka1 Kf7 en de aanval is afgeslagen. **18.Pgx6** Nu dan wel **18...fxe6 19.Dh6 Td7 20.Dxf6 Lxd4 21.cxd4 Tf7** In tijdnood verblundert Wim een tweede pion. Na 21...Kh8! 22.De5 Dxd4 23.Dxe6 Le4 24.Ka1 Tad8 25.Te1 Ld5 26.De2 Lg8 is de

uitkomst hoogst onzeker. **22.Lxh7+ Kf8 23.Dg6 Tc8 24.h5 Tc4 25.h6 Txd4 26.hxc6+ Ke7 27.Dxf7+ 1-0**

De laatste ronde was de vierde tegen een clubgenoot, in dit geval Hamilton McMillan die het Eijgenbroodtoernooi en een externe wedstrijd voor het negende in één bezoek aan Amsterdam kon combineren. Aan die partij had ik de beste herinneringen, totdat ik de computer liet meekijken.

McMillan, H (1878) - Ritzema, R. (1962)
Eijgenbrood 2010 Amsterdam (6), 31.10.2010

Diagram 7

In een Engelse opening heeft een vroege witte loperuitval naar g5 een opmars van de zwarte koningsvleugelpionnen en een reeks omslachtige paardmanoeuvres uitgelokt. Vanwege een hangend paard op h6 kon de korte rokade niet meer. Wit had in het voorafgaande waarschijnlijk een voordeeltje, maar is na de vorige zetten (15.f4 h4) in kleine moeilijkheden gekomen. Hamilton probeert het zwarte spel met harde hand te weerleggen, maar krijgt te weinig voor zijn pion. **16.g4?** 16.gxh4 Dxh4 17.De1 en er is voor wit niet zoveel aan de hand. **16...fxg4 17.f5 Pd4 18.f6?** Dit blijkt te woest. Na-deel is vooral dat de pion op

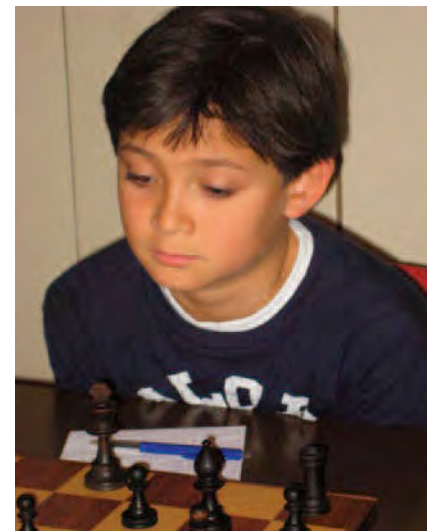
g4 weer gedekt is en hierdoor de dreiging gxf3 voortdurend heel vervelend is. Bovendien kan zwart gewoon slaan op f6. **18...Lf8?!** Maar dat laatste zag ik niet. De pointe is dat de loper na slaan op h6 kan worden ingesloten: 18...Lxf6! 19.Lxh6 (19.Txf6 Dxf6 20.Lxh6 gxf3 21.Lh1 h2+ 22.Kg2 Df3+ 23.Kxh2 Df2+ 24.Lg2 h3) 19...gxf3 20.Lf3 Pxf3+ 21.Txf3 g5. **19.Lg5 Pf7 20.Pxd4 exd4 21.Pe2 Th5?** Activeert de toren. Op zich een mooi idee, maar in combinatie met de volgende zetten een stap in de verkeerde richting. Slaan op h3 kan gewoon. **22.Ld2 Pe5 23.f7+?** De speculatieve opmars van de f-pion wordt voorgezet (anders had ik vast ..Kf7 gespeeld), en blijkt even later ook tot succes te hebben kunnen geleid.

Maar waarom niet gewoon 23.Pxd4? Na ..Kf7 staat zwart nauwelijks beter en op 23...Pxd3? volgt 24.f7+ heel vervelend. **23...Pxf7 24.Pf4 Tg5??** En zo dacht ik het strategisch meesterwerk te voltooien. In werkelijkheid geeft het alle voordeel weg. **25.Kh2??** Hamilton mist zijn grote kans, die we ook beide na afloop nog niet zagen: 25.Pd5! dreigt een heel naar schaak op f6. Misschien met zwart maar Te5 spelen, waarna wit met zijn paard op f6 en g8 eeuwig schaak houdt. Na slaan van het paard met 25...cxd5 is het na 26.Txf7 Kxf7 27.Lxg5 wit die beter staat. Bijvoorbeeld 27...Dc7 28.Df1+ Kg8 29.e5 Le6 30.cxd5 Lf5 31.hxg4 Lxg4 32.e6. Voor zo'n stelling doe je het met wit. **25...Lg7**

26.Pe2 Nu is het te laat voor 26.Pd5 Le5+ 27.Kg1 Th5 en zwart heeft geen schaak op f6. **26...Le5+ 27.Lf4 gxf3 28.Lh1 Lg4 29.Lxe5 dxe5 30.Pg1 De7 31.Pf3 Lxf3 32.Txf3 Ph6 33.Df1 0-0-0** Eindelijk veilig. **0-1**

En zo sloop ik zowaar nog de top-10 binnen van dit zeer gezellige en voortreffelijk georganiseerde toernooi, dat het spannende slot kreeg dat het verdiende. Terwijl bijna alle partijen al klaar waren, vond op bord 1 een hartverscheurend tijdnoodduel plaats tussen Gilbert Francken en Niels van Dam, met als inzet ongedeelde toernooiwinst. Gilbert won de partij en schreef daarmee het toernooi op zijn naam met 5 uit 5 en een bye.

impressies van het toernooi

Paard verslaat loper

Door Aldo van de Woestijne

Mijn dochtertje (6 jaar) is sinds een tijdje dol op paarden en hoopt dat ze er eentje krijgt voor haar verjaardag (een kleintje maar). Dat zit er niet in vrees ik, maar sinds het Eijgenbroodtoernooi deel ik haar enthousiasme wel. Het toernooi leek voor mij wel een illustratie van het thema: paard verslaat loper.

Aldo van de Woestijne - Peter Elissen

Diagram 1

Hier mijn eerste partij: **26.Pc6!** De zwarte toren en loper kunnen nooit meer ontsnappen de partij duurde dan ook niet lang: **26...g6 27.Kg2 Kg7 28.f4 f6? 29.Te7+ Tf7 30.Txf7+ Kxf7** en zwart gaf op zonder de paardvork Pd8+ af te wachten.

Ook in de tweede partij was het paard mijn beste vriend: **Frans Roes - Aldo van de Woestijne** (zie diagram 2) **21... Pg4 h3 22 Pe3** Dat is nog eens een vork. Zwart won.

Diagram 2

Hierna moest ik tegen Henk-Jan Visser, en verloor (na mijn paarden geruild te hebben – dom!).

Maar tegen Sander was het weer raak.

Sander Tigelaar - Aldo van de Woestijne

Diagram 3

Sander speelde de opening ijzersterk en kwam gewonnen te staan. Misschien ging hij daarom later remise uit de weg, maar met de vlaggen op vallen sloeg het paard weer toe: **43.... Pb5 44.Tc5 Txc3+ 45.Txc3 Pxc3 46.Ke3 a4**

47.Kd3 Pd1 48.g4? hxc4 49.Lxc4 Pf2+ wint de loper met een paardvork. **0-1**

In de laatste ronde kwam ik flink in de problemen. Wit kreeg al vroeg in de partij een gedekte vrijpion op d5, maar toen ik er in slaagde om een paard naar e5 te spelen was het weer dik in orde.

Sebastian Smeets - Aldo van de Woestijne

Diagram 4

En hier nam ik remise aan, waar ik nog steeds een beetje spijt van heb want het beestje op e5 heeft er duidelijk nog wel zin in.

Door Tommy Koens

Donderdag 4 november had ik een sollicitatiegesprek, keurig in pak, je kent het wel. Terwijl ik naast de koffieautomaat zit te wachten komt er een medewerker van het bedrijf waar ik solliciteer een kopje koffie halen. We kijken elkaar even aan, en wisselen een blik uit “Ken ik jou niet ergens van?”. Blijkbaar gaat er aan beide kanten geen belletje rinkelen en de medewerker haalt zijn kopje koffie, terwijl ik verder lees in *Stap 5* om de zenuwen de baas te blijven voor het sollicitatiegesprek.

“Schaak je?” vraagt de koffiehaaler, wijzend naar mijn boekje. We raken aan de praat, en ik vertel in het kort dat ik 20 jaar lang niet heb geschaakt, afgelopen weekend voor de eerste keer weer (na al die tijd) een leuk toernooi heb gespeeld en in de laatste ronde... Weer kijken we elkaar aan, “heb ik niet tegen jou gespeeld?” roepen we bijna in koor. Laatste ronde Eijgenbrood toernooi – ja, De2 was passief, en na bxa6 kreeg je tegenspel. Tc3 was een mooie onderbreking van de dekking van de dame op het paard. Pxc3 was toch echt wel winnend.

Het Eijgenbroodtoernooi. 3 Dagen, 6 ronden, en bijna 90 schakers – te Huize Lydia, schaakhonk van Caissa-Amsterdam. Wat een ontzettend leuke erva-

Sollicitatie

ring. Dag 1 ging van start door een korte introductie waarna de schakers direct aan de slag konden. De sfeer is gemoedelijk, de borden, stukken, klokken en notatieformulieren staan voor je klaar. Alles is keurig ingedeeld. Er kan gewoon geschaakt worden. Achteraf worden partijen geanalyseerd, achter het bord of voor de bar. Heel goed van de organisatie was de mogelijkheid van het hebben van een ‘bye’, afgezien van het feit dat velen er een hebben genomen, hoorde ik ook van veel spelers dat 3 partijen op 1 dag wel erg pittig was. Kortom, het Eijgenbroodtoernooi lijkt erg goed georganiseerd te zijn en nodigt schakers uit om te doen waar ze goed in zijn. Naast het hangen aan de bar is dat natuurlijk schaken.

Eigenlijk verliepen alle rondes zoals de eerste ronde – men

kwam, zag en de helft overwon. Van diverse spelers heb ik gehoord dat ze hebben genoten van dit toernooi (ondanks die ene blunder, natuurlijk) vanwege de opzet en prettige sfeer, dat het toernooi zeker voor herhaling vatbaar is en dat men leuke partijen heeft kunnen spelen.

Daar sluit ik me helemaal bij aan. Ik deed mee aan het Eijgenbroodtoernooi om weer wat ervaring op te doen, en haalde daarbij per ongeluk nog een prijs ook in de laagste ratinggroep. Tijdens het overhandigen van de prijs werd mij verteld dat ik over 3 jaar voor de overwinning van het toernooi moet gaan. Dat zal ik zeker doen, en kan iedereen het zelfde aanraden. Wees er volgend jaar bij, want dit is een geweldige toernooi!

De oplossingen van deze schaakproblemen staan op pagina 44.

1 Wit geeft mat in 2

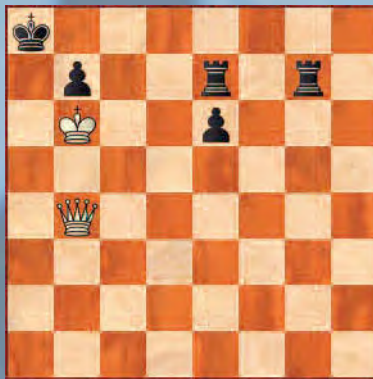
2 Wit geeft mat in 2

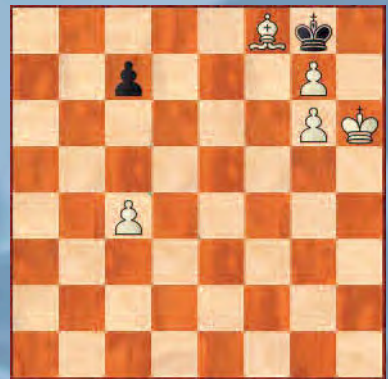
3 Wit geeft mat in 3

4 Wit geeft mat in 3

5 Wit geeft mat in 5

6 Wit geeft mat in 7

Arno Buyten (2041) - Tommy Koens, ronde 6, 31-10-2010

1.d4 Pf6 2.c4 g6 3.Pc3 Lg7
4.e4 d6 5.Le2 0-0 6.Lg5 Officieel: geen openingstheorieken-
nis meer. 6... h6 7.Le3 Pbd7
8.Dd2 Kh7 9.g4 Een actie op
een vleugel dient met een actie in
het centrum beantwoord te wor-
den, aldus: 9... c5 10.d5 Pe5
11.h3 Hier had ik het idee dat
zwart geen actieve zetten meer
heeft, laat staan tegenspel. Om
niet passief af te wachten en
enig tegenspel te creëren, dacht
ik hier op de damevleugel actie
te ondernemen. Maar hoe?
11... b5 12.cxb5 a6 13.f4 Ped7
14.bxa6 (14.Pf3 axb5 15.Lxb5
is beter voor wit, nu krijgt zwart
inderdaad tegenspel.) 14... Lxa6
15.Lxa6 Txa6 16.Pf3 Pb6
17.De2 Da8 18.0-0 Tb8

19.Tfb1 Pa4 20.Pd2 Nu zijn
de rollen omgekeerd - zwart
staat actief en wit is in de ver-
dediging. De toren op a1 is in-
gevroren. 20... Txb2 21.Txb2
Pxb2? (21... Pxc3 22.Dd3 Pfxe4
23.Pxe4 Pxe4 24.Dxe4 Lxb2
25.Td1 en zwart staat duidelijk
beter. Na Pxb2 is de stand ge-

lijk.) 22.Tb1? (22.e5 Pe8 23.Tf1
Pa4) 22... Pa4? (22... Pxd4!
23.Dxd4 Lxc3) 23.Pb5 Pe8
24.Pc4 Pc3 25.Pxc3 Lxc3
26.Dd3 Lg7 27.a3 Pf6 28.Lc1
Pd7 29.Tb3 Ta4 30.Pb2?
(Zie diagram).

30... c4! Maakt veld c5 vrij
voor het zwarte paard. 31.Pxc4
Pc5 32.Dc2 Pxb3 33.Dxb3
Da7+ 34.Kh1 Da6 35.Pd2
Ta5 36.Pf3 Tc5 37.Ld2 Df1+
38.Kh2 Tc3 Niet de beste,
maar wel een mooie zet. De
dekking van de dame op het
paard wordt onderbroken.
39.Lxc3 Df2+ 40.Kh1 Dxf3+
41.Kh2 Dxc3 42.Db7 Dd2+
43.Kg3 Fritz12 geeft hier een
mat in 5. 43... De3+ (43... Ld4
44.h4 De3+ 45.Kg2 Dg1+ 46.Kh3
Lf2 47.Dxe7 Dh1#) 0-1

Diagram 1
Stelling na 30.Pb2?

Een partij

Door Peter van der Werf

Pim Hoff - Peter van der Werf
1.c4 f5 2.g3 Pf6 3.Lg2 e5 Ik ga meteen maar voortvarend aan de slag, aangezien wit nog geen d4 heeft gespeeld. **4.d4 e4 5.Pc3 Le7?** De zesde zet van wit had ik overzien. Beter is 5. ...Lb4, om de controle over e4 te houden, dan hoeft ik na 6.f3 niet op f3 te ruilen en kan wit zijn paard niet naar f3 spelen, bijvoorbeeld 5. ...Lb4 6.f3 0-0 **6.f3! exf3 7.Pxf3 0-0 8.0-0 d6 9.Dc2 ...** Wit heeft een sterk centrum en kan eventueel denken aan de opstoot e2-e4, waarmee hij zijn achtergebleven pion oplost. **9. ...Pc6?!** Een ontwikkelingszet en ook bedoeld om 10.d5 uit te lokken. 10.d5 Pe5 11.Pxe5 dxe5. De zwarte

stelling wordt daarmee wat actiever, maar ook wat kwetsbaarder. Wit ging er echter niet op in. **10.a3 a5 11.b3 De8 12.h3?!** Maakt vrijwillig g3 kwetsbaar. **12. ...Ld8** Geeft de dame extra ruimte in 12. ...Ph5 zag ik niet zoveel. **13.Kh2 Dh5** Op zich gaat hier niet zoveel dreiging van uit, maar wit kan zijn loper niet meer naar b2 spelen. **14.Ld2 Te8 15.d5...** Eindelijk. **15. ... Pe5 16.e4?** Lange tijd was dit een goede zet geweest, maar nu niet. Wit had eerst op e5 de paarden moeten ruilen. **16. ...fxe4 17.Pxe4?!** Dit kost materiaal. (zie diagram 1) **17. ...Pxf3+** Ook 17. ...Pxe4! wint een stuk aangezien

Diagram 1

18.Dxe4 faalt op 18. ...Pg4+. **18.Lxf3** Bespoedigt het einde, maar 18.Txf3 is ook geen pretje. **18. ...Dxh3+ 19.Kg1 Pxe4 20.Lxe4 Dvg3+ 21.Lg2** Of 21.Kh1 Dh4+ met stukwinst, al had ik meer gekeken naar 21.Kh1 Dh3+ 22.Kg1 Lf6 met de dubbele dreiging 23. ...Ld4+ en 23. ...Lxa1. Fritz zet in dit geval voort met 23.Lxh7+ en verliest dan ook. Na de tekstzet is alles afgelopen. **21. ...Te2! 0-1**

SCHAAKSTUDIES

Door Aldo van de Woestijne

De oplossingen van deze schaakstudies staan op pagina 44.

① Wit speelt en maakt remise

② Wit speelt en wint

③ Wit speelt en maakt remise

④ Wit speelt en wint

Dracula

Door Hugo van Hengel

Een week na afloop van het Eijgenbroodtoernooi kreeg ik van Wim Suyderhoud een bericht: CN dreigt verstoken te blijven van een toernooiverslag. Jij draaide in de top mede. Wil jij iets fabriceren? Ha! Optimist! Nou, ik draaide helemaal niet mee in de top. Uiteindelijk ben ik met 4,5 uit 6 op de gedeelde vijfde plaats geëindigd en dat lijkt nog heel wat, maar gedurende het toernooi heb ik nooit bovenin meegedraaid. De eerste ronde won ik redelijk overtuigend, dat was nog wel oké. De tweede ronde had ik een bye genomen. Kijk daar begint het natuurlijk al, maar het thuisfront wil natuurlijk ook wel wat aandacht zo in het vrije weekend. De derde ronde was een spectaculaire remise, die ik overigens zeker had moeten verliezen. Ik zal de partij hieronder laten zien. Eigenlijk was het mijn slechtste partij van het toernooi, maar tegelijkertijd was het ook mijn meest interessante partij van het toernooi. Met een wat suffe remise in de vierde ronde waren mijn ambities om in de top van het toernooi mee te draaien definitief de grond in geboord. Met twee overwinningen op de slotdag heb ik mijn ratingverlies nog redelijk kunnen beperken. Dan nu de partij tegen Branko Skoric (1885) uit de derde ronde:

Skoric, Branko (1885) - Van Hengel, Hugo (2162)
Eijgenbrood Amsterdam (3),
30.10.2010

1.e4 e5 2.Pc3 Pf6 3.Lc4 Pxe4
Dit staat bekend als de Frankenstein-Draculavariant van het Weens. Niet te verwarren met de Drakenvariant van het Siciliaans, want dat is totaal iets anders. De complicaties in de Frankenstein-Draculavariant zijn enorm, zoals we ook in deze partij zullen zien.
4.Dh5 Pd6 5.Lb3 Pc6 6.Pb5 g6 7.Df3 f5 8.Dd5 De7 9.Pxc7+ Kd8 10.Pxa8 b6

Diagram 1

Na deze min of meer geforceerde zettenreeks zijn we aanbeland in de uitgangsstelling van de Frankenstein-Draculavariant. Zwart staat tijdelijk een toren achter, maar het paard op a8 staat ingesloten en kan in vrijwel alle gevallen wel gewonnen worden. Verder heeft zwart een prachtig pionnencentrum en de paarden kunnen belangrijke posities innemen. Daarentegen heeft

wit natuurlijk wel een toren en dat is op zich best veel. Toch is dit een variant die nog op behoorlijk hoog niveau gespeeld wordt. Gert Timmerman, die in het verleden wereldkampioen Correspondentieschaak is geweest, heeft er een aantal fraaie partijen mee gewonnen. En zeker in het correspondentieschaak kunnen echt alleen serieuze openingen gespeeld worden, want met een beetje fancy stuff red je het daar doorgaans niet. Voor wat betreft deze partij tegen Branko Skoric kun je je afvragen waarom ik voor deze riskante variant gekozen heb. Natuurlijk had ik op zet 3 iets veilig als Lc5 of Pc6 kunnen spelen en wellicht op den duur zonder al te veel risico's op voordeel kunnen spelen. Per slot van rekening heb ik bijna 300 ratingpunten meer. Toch heb ik voor deze opening gekozen, want uiteindelijk schaak ik toch voor mijn plezier en met deze variant ben ik gegarandeerd van een razend interessante partij. Winnen of verliezen is dan uiteraard van ondergeschikt belang. **11.d3 Lb7 12.Pxb6 axb6** Zwart dreigt nu met 13. ... Pd4 de witte dame in te sluiten. **13.h4** Deze zet brengt Lg5 in de stelling. **13...f4** [13...Pd4? 14.Dxb7! Pxb7 15.Lg5+...] **14.Df3** (zie diagram 2)

Diagram 2

In 2006 heb ik met deze variant overtuigend wonnen van Lance Oldenhuis in de interne van Caissa. Sindsdien heb ik het in lange partijen lang niet meer op het bord gehad, maar sinds de zomer van 2010 heb ik deze stelling in korte tijd al driemaal op het bord gehad. Vrij opmerkelijk. In het Leiden Chess Tournament van afgelopen zomer ging ik verder met 14. ... Pd4: **14...Lg7** [14...Pd4 15.Dg4 Lg7 16.Ld2 P6f5 17.0-0-0 (17.c3 Pxb3 18.axb3 De6 Ook in de laatste KNSB-wedstrijd van Caissa 3 tegen PSV DoDo heb ik deze variant op het bord gebracht en opnieuw gewonnen. Ik geloof trouwens dat ik teamcap Paul Schipper hiermee de stuipen op het lijf heb gejaagd, door om vijf over 1 (start om 13.00 uur) doodleuk met een kwaliteit en pion minder lachend aan het bord te zitten. 19.Pf3 h5 20.Dh3 Dxb3 21.0-0 Dd5 22.Pe1 Lf6 23.d4 d6 24.dxe5 dxe5 25.Pf3 Kc7 26.c4 Dd3 27.Ta3 Dc2 28.c5 Dxb2 29.cxb6+ Kb8 (zie diagram 3).

De koning staat op b8 volkomen veilig! 30.Ta4 Td8 31.Tb4 Da3 32.Txf4 exf4 33.Lxf4+ Ka8 34.Lc7 Td3 35.Te1 Da4 36.Te6 Ld5 37.Txf6 Da1+ 38.Kh2 Dxf6 0-1 Straat, R - Van Hengel, H/Caissa 3 - PSV DoDO (KNSB-competitie, 2010))

Diagram 3

17...Kc7 18.Te1 Dc5 19.Ph3 Ta8 20.Kb1 Pxb3 21.cxb3 Dd5 22.Tc1+ Kb8 23.Lc3 Dxd3+ 24.Ka1 (zie diagram 4) 24...Pd4 25.Lxd4 Dxb3 26.a3 Ld5 27.Kb1 Txa3 28.De2 Ta1+ 0-1 Van Straaten, M - Van Hengel, H (Leiden, 2010). Het slot van deze partij was trouwens al te zien in Schaakmagazine in de combinatie-rubriek van Karel van der Weide.] Nadat ik twee keer in deze stelling 14. ... Pd4 had gespeeld, vroeg ik mij tijdens deze partij af of ik niet eerst 14. ... Lg7 kon spelen en hoe het dan zou lopen. Ik vermoed echter dat het geen versterking is. **15.c3 Pd4 16.Dg4 Pxb3 17.axb3** Het idee van de zwarte opzet is dat belangrijke posities worden ingenomen en de druk langzaam wordt opgevoerd. Voorkomen moet worden dat de stelling wordt opengegooid, want in dat geval komen de witte torens tot hun recht op de nieuw geopende lijnen. Zwart moet zich vooral niet haasten om snel vorderingen te maken, juist het langzaam opvoeren van de druk is geboden. Als je deze stelling met de computer onderzoekt dan geeft Fritz11 bijvoorbeeld een duidelijk voordeel aan voor wit. Het lijkt me dat dit komt omdat de zwarte compensatie niet direct heel erg concreet is. Toch heeft zwart een behoer-

Diagram 4

lijke grip op de stelling en die moet vroeg of laat toch tot gunstige combinaties leiden. **17...Df7?** Op die een of andere manier had ik tijdens deze partij niet de rust om deze stelling eens tot op het bot af te kluiven. Ik had een zekere gejaagdheid in mijn lijf, wat mij verleidde tot opportunistisch spel. En meteen ga ik in de fout. In deze stelling had ik juist 17. ... h5 moeten spelen om de stelling gesloten te houden, zoals ik eerder al heb aangegeven. [17...h5 18.Dh3÷ (18.Dxg6? Kc7 19.f3 Th6 20.Dg5 Df8 dreigt 21. ... Lf6 met damewinst. 21.Lxf4 exf4)] **18.h5! Te8 19.hxg6 hxg6 20.f3**

Diagram 5

In deze stelling is het inmiddels helemaal mis gegaan voor zwart. De lijnen zijn voor wit geopend en zwart heeft onvoldoende spel in het centrum. Het beste had zwart in deze stelling met de dame op b3 kunnen slaan en gewoon maar

Geprolongerd: de lessen van Jop

Door René Lasschuit

Ook dit jaar zullen er bij Caissa weer schaaklessen worden georganiseerd. Uit de enquête is een lichte voorkeur gebleken voor de dinsdagavond. De lessen zullen dus weer op dinsdag worden gegeven in het tuinhuis. Je kunt die avond dan niet intern spelen. Omdat het vorig jaar als een gemis werd ervaren dat de behandelde stof nergens kon worden teruggevonden, zal dit jaar met een boek worden gewerkt. De boeken zullen bij de eerste les met een kleine korting à € 21,50 worden geleverd door Jop. Verder blijft de opzet gelijk aan vorig jaar.

■ Data:

- 1e les: 30 november
- 2e les: 11 januari
- 3e les: 8 maart
- 4e les: 22 maart
- 5e les: 17 mei

■ Tijden:

Groep 1, leden met een rating tussen 1400-1700: 19:30-21:00
 Groep 2, leden met een rating tussen 1900-2200: 21:15-23:00
 Kosten: €10 per les, over te maken op rekening 4602882 t.n.v. Schaakvereniging Caissa, Amsterdam o.v.v. 'schaaktraining'. Er wordt gestreefd naar groepen van twaalf. De lessen kunnen onafhankelijk van elkaar worden gevolgd. Geef bij betaling voor meerdere lessen even aan op welke avonden je wilt komen. Bij €10 gaan we uit van aanwezigheid bij de eerstvolgende les, tenzij je anders hebt vermeld. Vragen en opmerkingen kun je mailen naar René Lasschuit, renelass@hotmail.com. Voor informatie over Jop De-lamarre, zie: www.schaaktrainer.nl.

kijken hoe het loopt. Wit heeft duidelijk voordeel, maar de stelling is complex en je weet immers maar nooit of er geen geinige grapjes in de stelling komen. Echter, opnieuw had ik de onrust in m'n lijf en wilde ik de zaak forceren:

20...e4?? 21.fxe4+- Pxe4
 22.dxe4 Lxe4 23.Kf2 Dxb3
 24.Pe2 Zwart heeft wel wat schijnactiviteit, maar in feite staat de witte verdediging als een huis. Wit staat totaal gewonnen. 24...Db5 25.Lxf4 Dxb2 26.Lg5+ Kc8 27.Thd1 Db5 28.Dxd7+?! De witspeler wordt nerveus en wil afwickelen naar een gewonnen eindspel. Prima natuurlijk, maar bijvoorbeeld 28. Lf4 was veel beter. 28...Dxd7 29.Txd7 Kxd7 30.Ta7+ Kc8 31.Txg7 Lxg2 32.Txg6 b5 33.Pd4 Le4 34.Tb6 Ld3

Diagram 6

35.Pxb5! Objectief gezien uitstekend, maar totaal onpraktisch. De zet is correct, laat daar geen misverstand over bestaan, maar na 35. ... Te5 moet wit erg nauwkeurig spelen om in de combinatie

geen stuk te verliezen. Juist in opkomende tijdnoed kun je dat soort complicaties missen als kiespijn. Eerst 35. Lf4 is wel zo handig. 35...Te5 36.Pa7+ Kc7 37.Tc6+ Kb7 38.Le3 Ta5 39.Td6 Le4 40.Te6 Ld5 41.Te7+ Ka6 42.Pc8 Ta2+ 43.Ke1 Kb5 44.Tc7 Lf3 45.Pd6+ Ka4 46.Ta7+ Kb3 47.Txa2 Kxa2 48.Kd2 Kb3 49.Kd3 Ka4 50.c4 Ka5 51.Kd4 Ka6 52.c5 Ka7 53.Pf7 Kb7 54.Pe5 Lg2 55.Pc4 Kc6 56.Lf4 Lh1 57.Pe5+ Kb7 58.Kc4 Lg2 59.Kb5 Le4 60.Pc4 Lg2 61.Pa5+ Kc8

Diagram 7

Natuurlijk had wit in deze stelling c5-c6 moeten doorzetten. Op die manier dwingt wit het eindspel K+P+L vs K af. Dat is een elementair eindspel, maar is lastig als je het nog nooit bestudeerd hebt. De witspeler durfde het niet aan en sprong een beetje in het rond met zijn paard. Zwart bleef volharden in Lg2-h1-g2-h1 etc. Uiteindelijk werd remise overeengekomen. 1/2-1/2

Benasque

Door Nils de Rijk

Het was al weer een tijdje geleden, maar afgelopen zomer speelde ik met Herre en een oude maat weer eens een zomertoernooi. Na wat wikken en wegen viel de keus op het toernooi in Benasque. Met het schaken zit het daar wel goed met ruim 500 schakers waaronder zo'n 100 titelhouders. 10 Ronden zwitsers in één groep en de partijen starten om 16:00. Benasque is een dorp dat ligt midden in het hooggebergte van de Pyreneeën. Het is er redelijk toeristisch als wintersportoord. In de zomer zijn er vooral hikkers, bergbeklimmers en vissers. En nu dus schakers. We zitten in een appartement vlak bij de speelzaal, een megasportthal. De dagelijkse routine ziet er ongeveer zo uit: eerst zwemmen en/of hiken, vervolgens schaken, dan potjes analyseren en dineren in een van de leuke eettentjes en voor

het slapen gaan worden de komende tegenstanders geplugd. In dit verslag slechts partijen van ondergetekende. Herre vond zijn partijen niet de moeite waard om te publiceren. Hij had ook wel een beetje pech met het indelingsysteem. Omdat hij op rating een middenmoter is, stuiterde hij qua indeling heen en weer naar (veel) lager en (veel) hoger. Nooit een (op papier) gelijkwaardige tegenstander gehad. Dat is wel een nadeel in zo een grote groep zwitsers. Het kwam ook omdat Herre een lelijke valse start maakte door in ronde 1 tegen de verwachting in te verliezen van een schattig meisje. Uiteindelijk deed Herre wat er van hem verwacht werd en eindigde met 5,5 uit 10. Het indelingsysteem had bij mijn indeling echter als resultaat dat ik elke ronde tegen Jan modaal werd ingedeeld omdat ik qua Fide ratingloos was.

Elke ronde zo rond de 2050 met een afwijking binnen de 100 punten, lekker gelijkmatig dus. Het begon ook wel prettig in ronde 1.

Garcia Rodriguez, Juan Carlos (2025) - de Rijk, Nils
Benasque r1, 08.07.2010,
stelling na 23.f3

Diagram 1

Na een soort Londonopzet en wat slap spel van wit voer ik de druk op met **23...Lh6!**
24.Kh1? en het is uit met **24...Pd3** **25.Te2 Lf4** met da-

mewinst 0–1. Lekkere start, zo'n overwinning. In de tweede ronde ga ik er hard af tegen een FM van 2182. Ik dreig met wit in de opening al een pion te verliezen en probeer wat te gaan rommelen. Het gaat dan van kwaad (die pion) tot erger (penning), wat me een stuk en de partij kost. In ronde 3 gaat het een stuk beter.

Trabazos Gallego, Javier (1977) - de Rijk, Nils

Benasque r3, 10.07.2010

1.d4 d6 2.Pf3 Pf6 3.Lf4 Hee, is die Londonopzet mode in Spanje of zo? Hoe dan ook, ik ben er blij mee. **3...g6 4.e3 Lg7 5.c3 c6 6.Ld3 0–0 7.Dc2 Pbd7 8.Pbd2 Te8 9.h4 e5 10.Lg5 exd4 11.cxd4 c5** [11...h6 12.Lf4 Pb6] **12.h5 cxd4 13.hxg6 hxg6 14.Pxd4 Da5 15.Lh6** [15.Lxf6 Pxf6] **15...Pe5** [15...Lxh6 16.Txh6 Dg5] **16.Lxg7 Kxg7 17.Le2 Ld7 18.Dc3 Dd8 19.Lf3 Tc8 20.Da3 Db6 21.0–0 Pxf3+ 22.P2xf3 Tc5 23.Db3** [23.Tac1] **Dc7 24.Tfe1 Th8 25.Pe2 Lc6 26.Tac1**

Diagram 2

Nadat ik de de aanval over de h-lijn heb kunnen afstoppen krijg ik de kans om te counteren over diezelfde lijn!
26...Lxf3 27.gxf3 Tg5+ 28.Pg3 Dd7 29.Kf1 [De be-

Dutchies in Benasque

slissende fout, met **29.f4 Tg4** (Txg3+ 30.fxg3 Dh3 31.Kf2 Dh2+ 32.Kf3) wat ook niet echt lekker is, had wit het nog kunnen rekken] **29...Th2!** en het is uit **30.Pe4 Pxe4 31.fxe4 Dg4** met spoedig mat **0–1**

In ronde 4 laat ik me intimideren door de hoge rating van mijn tegenstander (2145) en neem remise door zetherhaling in een moeilijke maar kansrijke stelling. En na een leerzaam verlies in ronde 5 tegen wederom een speler met een rating van 2100+ is het toernooi nu halverwege. Met 50% en een tpr van 2100 heb ik niets te klagen. Mijn schaakmaten kunnen na een matige en slechte start inmiddels ook weer een beetje lachen, dus laat de komende rondes maar komen! Helaas, in ronde 6 schrik ik zo van een blunder van mijn tegenstander, dat ik die prompt beantwoord met een eigen blunder en die kostte me de partij. Dat kwam hard aan en ik was dan ook niet meer te genieten de rest van de avond. Na deze tweede opeenvolgende nul kreeg ik met terugwerkende kracht spijt van de zetherhaling in ronde 4. Heb ik daar het momentum laten lopen?

Ronde 7 moest het antwoord geven op die vraag.

Knafo, Michael (1986) - de Rijk, Nils Benasque r7, 14.07.2010

1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 g6 4.f4 Lg7 5.Pf3 0–0 6.Lc4 Deze looper naar c4 vind ik een rare in de Pirc. Schijnoffers komen in de stelling met d5 en als Pc6 beantwoord wordt door Pf3 is met Lg4 de ontwikkelingsproblematiek opgelost. En met het antwoord d5 op 6. Pc6 staat die looper op c4 een beetje raar. Kortom: **6...Pc6** [6...Pxe4 7.Pxe4; 6...Pxe4 7.Lxf7+ Txf7 8.Pxe4; 6...Lg4 7.h3 Lxf3 8.Dxf3 Pc6 9.e5 Pd7 is toch veel beter en zwart staat beter.] **7.0–0** [7.e5 dxe5 8.fxe5 Pd7 9.e6 fxe6 10.Lxe6+ Kh8] **7...Lg4 8.h3? Lxf3 9.Txf3** [9.Dxf3 Pxd4 10.Dd3] **9...Pxe4** Nu dan maar wel! **10.Pxe4 d5 11.Pf2 11...dxc4 12.c3 h5 13.f5 Dd5 14.Dc2 Lxd4** [14...e5 15.fxg6 fxg6] **15.fxg6 Lg7** [15...f5] **16.Tf5 De6 17.gxf7+ Txf7 18.Txf7 De1+! 19.Kh2 Kxf7 20.Df5+ Kg8 21.Lh6 Le5+ 22.g3** [22.Lf4 Lxf4+ 23.Dxf4 De5 (23...Dxa1 24.Dg5+) 24.Dxe5 (24.Kg3 h4+ 25.Kg4)] **22...Dxa1 23.Dg6+ Kh8** En de witte koning staat

veilig op h8. Deze stelling had ik voor ogen met 18...De1+ en ik was tevreden dat dat ook klopte, want het is toch eng met een dame en loper zo recht voor je neus. **24.Dxh5 Db1** [Nog beter is 24...Df1 25.Lf4+ Kg8 26.Dg6+ Lg7 27.Pg4 Tf8 28.Ph6+ Kh8 29.Pf7+ Txf7 30.Dxf7.] **25.Lf4+ Dh7 26.Lxe5+ Pxe5 27.Dxe5+ Dg7 28.Dh5+ Kg8 29.Pg4 Td8 30.Ph6+ Kf8 31.Pf5 Df6 32.Dg4 Td2+ 33.Kg1 e6 34.Df4 Td1+ 0-1** Ik sta weer op 50% en moet in ronde 8 tegen tegenstander nummer 4 uit Valencia. Tot nu toe is de stand 3-0 voor Valencia....

de Rijk, Nils - Benito Vicente, Jose Oscar (1977)

Benasque r8, 15.07.2010

1.d4 f5 2.c4 Pf6 3.Pf3 e6 4.g3 d5 5.Lg2 c6 6.0-0 Ld6 7.b3 0-0 8.Lb2 Pbd7 9.Pbd2 Pe4 10.Pe5 Df6 11.Pdf3 g5? Ziet er optisch gevaarlijk uit, maar zwart komt in de problemen met de zwakte op e5 zoals wel vaker in het Hollands. **12.Pd3** Hups en met het andere paardje naar e5. **12...Tf7? 13.Pfe5 Lxe5 14.dxe5 Dg7 15.Tc1 b6 16.b4 g4** [16...f4 17.cxd5 cxd5] **17.f3 Pg5 18.cxd5 cxd5 19.a4 La6**

20.b5 Lb7 21.Db3? Veel sterker hier is eerst pionnen te ruilen op g4 gevolgd door de torens op f7 en dan binnen te komen op de 7e rij. [21.fxg4 fxg4 22.Txf7 Dxf7 23.Tc7 Tb8 24.Dd2 Pe4 25.Lxe4 dxe4 26.Pf4 Lc8 27.Dd6] **21...Pf8 22.Pb4 Pg6 23.Pc6 Ph3+ 24.Kh1 h5 25.Db4** [25.e4 fxe4 26.fxe4 Taf8 27.exd5 Txf1+ 28.Lxf1] **25...f4 26.fxg4** [26.Lxh3 gxh3 27.Tg1] **26...hxg4 27.Lxh3 gxh3 28.Tf3 Taf8 29.Tg1**

Diagram 3

De witte stelling is schitterend. Er dreigt allerlei vervelends en zwart grijpt mis met **fxg3?? 30.Tg3g3?** Wit staat nog steeds gewonnen maar hier blijkt wat een luie schaker ik ben. Voldoende tijd op de klok en niet de moeite nemen om door te rekenen wat

er nu werkelijk gebeurt na **Tfxg3**. Ik zie vage dreigingen op de onderste rij, wat vervelend is met die pion op h6 maar zwart kan zijn toren niet van de 7e rij halen want **Pe7+** is dodelijk... [30.Tfxg3 Tf1 31.Pe7+ Kh7; 30.Tfxg3 Tf1 31.Pe7+ Kh7 32.Txh3+] **30...Txf3 31.exf3 Lxc6 32.bxc6 Dh6 33.Dg4 Kh7** Ik heb het hier en daar sterker kunnen spelen maar zwart helpt een handje en zijn lijden is direct over. **34.Txh3 1-0.**

Ronde 9 werd een heel snelle en harde nul, na foutje in opening geen kans meer gehad. De 10e en laatste ronde was om 09:00. Herre stond om 10:00 al in mijn nek te hijgen dat ie bijna had gewonnen en of ik ff op wilde schieten want dan konden we snel beginnen aan de terugreis. Ben ik blij dat mijn tegenstander na 11 zetten remise aannam. Al met al een geslaagd toernooi. Ook nog wat geld verdiend met eerste plek als ratingloze, en tevreden qua resultaten want we nemen punten mee naar NL en veel pret gehad. Een aanrader voor iedere schaak en natuurliefhebber. Zie <http://openbenasque.com/> voor meer info!

Rd.	No.Ini.	Nombre	FIDE	EloN	FED	Club	Pts.	Res.
1	224	GARCIA RODRIGUEZ Juan Carlos	2025	1987	ESP	Ctl	5,5	s 1
2	128	PAVIA MIRALLES Jose Manuel	2182	2165	ESP	Val	5,5	w 0
3	246	TRABAZOS GALLEGO Javier	1977	1956	ESP	Ctm	4	s 1
4	151	FERNANDEZ LLEDO Javier	2145	2169	ESP	Mad	6	w ½
5	136	JORDAN MARTINEZ Miguel	2165	2143	ESP	Val	5,5	s 0
6	241	MORELLO OSTOS Domingo	1993	1933	ESP	Val	5	w 0
7	252	KNAFO Michael	1968	2055	ISR	Mad	3	s 1
8	247	BENITO VICENTE Jose Oscar	1977	1929	ESP	Val	4,5	w 1
9	176	ROCHE SIMON Manuel Angel	2104	2119	ESP	Ara	6,5	s 0
10	236	SEGOVIA SANCHEZ Antonio	2006	2007	ESP	Eus	4,5	w ½

Dit is het podium van de jeugd in CaissaNieuws. In deze editie van CN is het nog een bescheiden podium, niet meer dan een aanzet voor wat zou kunnen komen. Stel je een podium voor waar jonge Caissanen zelf vertellen wie ze zijn, wat ze hebben beleefd, wat ze belangrijk vinden - hun successen, hun teleurstellingen. Waar ze iets kunnen leren over schaken. Waar ze kunnen lachen over een grappige cartoon. Aan de andere kant vertellen jeugd-leiders- en trainers over hun ervaringen en (schaak)lessen. Al is het podium op dit moment nog bescheiden, je bent welkom bij de eerste voorstelling van Jong Caissa in CN!

■ Dinsdagavond

Als je op dinsdagavond rond een uur of 7 binnenloopt in huize Lydia, dan is het er al een gezellige drukte. In de bovenzaal zijn de nisjes bezet door kleine groepjes, bezig met schaaktraining. Rafi, Elena, Sinbad en Aly zijn ook bezig met trainer Robert Jan Schaper. Robert Jan wordt vaak gestoord voor vragen, want ouders en jeugdspelers weten dat ze bij hem moeten zijn.

In de benedenzaal wordt gestreden voor de jeugdcompetitie en de laddercompetitie, onder het toezien van Jan van der Pouw. Casper

vraagt wat de stand is van de jeugdcompetitie. Hij is klaar met zijn partij voor de competitie, en mag zometeen weer een partij spelen voor de ladder.

We gaan weer terug naar de bovenzaal. Daar wordt lesgegeven volgens de stappenmethode. Het begint met stap 1, de beginners, en eindigt met stap 6, de landelijke topjeugd. We zullen nu even stap voor stap kennismaken met alle jeugdleden. In stap 1 vinden we Luca, Rafi, Elena, Sinbad en Aly, en trainers Tjerk Hoek en Robert Jan Schaper. In Stap 2 hebben we Rijk, Silver, Aissa, Kilian, Martijn, Aram

en Kilian, met trainers Paul van Sonderen en Johan Vogelelaar. Verder vinden we in stap 3 Simon, Philip, Casper, Elias en Oscar en de trainers Freek Terlouw en Eric Coppoolse. Stap 4 bestaat uit Felix R., Alwin en trainer Remco van der Meer. Tenslotte is er nog de 'toptraining' met Alexander, Camilo, Adrian en Maarten, en trainer Gertjan van de Hoeven. Hieronder zie je hoe een paar van hen eruit zien.

Zo, nu hebben we iedereen aan je voorgesteld, en gezien waar ze schaken. Volgende keer zal je meer horen over de avonturen die ze beleven!

Elena denkt na

Felix kijkt dreigend naar de toren

Maarten weet wat ie gaat spelen

Oplossingen studies (pag 36)

■ Studie 1

A. Kramer 1922

Hoe kan je dit nou remise houden als de zwarte pion niet te stoppen is terwijl wit zelf geen enkele dreiging heeft?

1.Kf6! g4 2.Kg6 g3 3.h7 g2 4.Kh6 g1D pat!

Een prachtige zelf-opsluiting ingeleid met een tempo-zetje:

1.Kg6? werkt niet: 1... g4 2.h7 g3 3.Kh6 g2 en zwart wint.

■ Studie 2

J. Moravec 1913

1.Kh7! Waarom laat wit de g-pion op het bord? Even geduld... **1... h4 2.Kg6 h3 3.Kg5 h2 4.Kg4 h1D**

[4...h1P werk niet voor zwart: 5.Kf3 g5 6.Td2 g4+ 7.Kxg4 Pf2+ 8.Kf3 Ph1 9.Ta2 wint]

5.Kg3 De mat-dreiging kost zwart een Dame. Als wit op de eerste zet de g-pion had genomen kon zwart winnen met Dh8!

En wat als zwart met de g-pion gaat lopen? **1...g5 2.Kg6 g4 3.Kg5!** Waarom niet de h-pion even meenemen...?

3...g3 4.Kh4 g2 5.Kh3 Kh1 6.Txg2 Daarom! Dankzij h-pion is het niet pat.

■ Studie 3

Troitzky 1898

1.Th1 Te1 2.Tf1!! Wie deze zet gevonden heeft kan trots zijn. **2...Txfl 3.Lxe3** Het is moeilijk te geloven maar zwart kan dit niet winnen: **Kb2 4.Kb4 Kc2 5.Kc4 Kd1 6.Kd3 Ke1 7.Ld2+ Kd1 8.Le3** remise.

■ Studie 4

L. Prokes 1940

1.Dh4+ Kg6 2.Dh6+ Kf5 3.Df6+ Kg4 4.Df4+ Kh5 [4...Kh3 5.Df3+ Kh2 6.Lf4+] Dat was het draaimolentje tegen de klok in... **5.Df3+ Kg6 6.Df6+** ...en nu met de klok mee... **6...Kh5 7.Dh6+ Kg4 8.Dh4+ Kf5** [8...Kf3 9.Dh3+ Kf2 10.Lh4+] **9.De4+ eind van rit. 9...Kxg5 10.Dg2+** Wint de dame.

Oplossingen problemen (pag 35)

■ Probleem 1

B.J. Da C. Andrade, 1923

1.Te6 Kxe6 2.Dxe5

1...P~ 2.Da2

1...Pc4 2.De4

Als zwart aan zet zou zijn dan is het veld e6 voorbeschikt voor de witte dame. Des te meer bijzonder dat juist op dit veld de toren zichzelf opoffert.

■ Probleem 2

M.Benoit, 1975

1.Da6 bxa6 2.Tb8

1...b6(b5) 2.Dxc8

1...L~ 2.Dxb7

Op 1.Db6? volgt a6!

■ Probleem 3

A.N. Bhattacharji, 1923

1.e4 Ke3 2.Lc3 d5 3.exd5

1...d5 2.Kf4 dxe4 3.Td8

Een probleem met een ongebruikelijk soort witte interferentie, waardoor vluchtveld e3 vrijkomt

■ Probleem 4

K. Braithwaite

1.Da3, a1(D,T) 2.Db3 en

3.Tc1

1...a1(L) 2.Dd3+ Ka2 3.Ta8

1...a1(P) 2.Ta8 P~ 3.Da2

1...Ka1 2.Tc1+ en 3.Dc1

Een leuk probleem met verschillende minor-promoties van zwart. In de eerste variant wordt schaak door zwart voorkomen, in de tweede een patstelling.

■ Probleem 5

H. Bincer en W. Klages, 1935

1. Dh4 (dreigt Dh8+) Th7

2.Dd4 Td7 3.Da4+ Kb8

4.Da7+ Kc8 5.Da8

Op 1.Dd4? volgt Tg8! Daarom lokt wit deze toren bij de eerste zet naar h7 (Romein). Na de sleutelzet zou op 2...Th8 3.Dxh8+ etc. (of 2...Te8 3.Da4+ etc) volgen.

■ Probleem 6

E.J. van den Berg, 1932

1.Lc5 c6 2.La3 c5 3.Lb4

cxb4 4. c5... 7. c8(D)

Op 1.Lb4? volgt 1...c5! Op La3? c6! 2.Lb4 c5. Wit moet dus zorgen dat zwart aan zet is als de zwarte pion op c5 en de witte loper op b4 staat.